

Åra 5 le

— Nem hiszem — írja Pop Ghita —
hogy a miniszterelnök ur tiltakoznék
ezek ellen az elvek ellen a éppen ezért
remélem, hogy a szenátusban elkövetett
hibát rövidesen reparálni fogja.

Botrány-ügyeket tárgyaltak a kamarában

Bukarest, március 15.

A kamara hétfő esti ülése viharos és izgalmas volt. Újra a Boila-ügy szerepelt „napirenden” a napirend előtt. A nemzeti parasztpárt összes vezérszónokai felvonultak Boila védelmében s a támadó és védekező harc során sokszor beszéltek Maniuról is, akit a kormánypártiak részéről ugyancsak méltatlan gyanúsítások értek.

A támadást még Florea tudította meg a múlt hét utolsó napján. Az erről az ülésekről szóló jegyzőkönyv felolvasása ad alkalmat a nemzeti parasztpártiak felvonulására és ellentámadására. Lugosiann szözl fel elsőnek s válaszol Floreának, a ki azt a gyanúsítást hangoztatta, hogy Boila betétjeinek az egyrésze a miniszterelnökség titkos alapjaiból származik. Lugoseanu ezzel a gyanúsítással kapcsolatban Maniu rövid választ olvassa fel. A volt miniszterelnök leszögezi, hogy a titkos alapból csak nyugták ellenében történtek kifizetések. Boila Romulus egyetlen banit sem kapott ebből a titkos alaptól.

Soimu, Mirto, Chemala, Mihalache, Argetoianu és Caracas képviselő pergő közbeszólásai és szócsatája közben érkezik meg Jorga, aki kijelenti, hogy nem lehetett ugyan jelen Maniu nyilatkozatának felolvasásánál, de neki nincs is szüksége semmi magyarázatra, ő sohasem gyanúsította Maniut.

Jorga kijelentése után újból vita kezdődik a nyugdíjkifizetésekről Dumitru Argetoianu között, majd Scutaru, a cukorjavaslat benyújtója intéz kérdést a miniszterelnökhöz, hogy miért nem hajtják végre a megszavazott cukortörvényt. Jorga védi a cukorgyárak érdekeit, majd Cuza gunyos és Argetoianut támadó közbeszólásaira megvédi Argetoianut is, kijelenti, hogy büszke Argetoianura és arra, hogy Argetoianu munkatársa lehet.

A cukorügy rövid elintézése után Voicu Nitescu tér vissza újra a Boila- és Maniu-ügyre. Vácolja a Boila vezetése alatt működő nyugdíjközpont hatalmas munkáját s

visszautasítja azokat a vádakát, mintha Boila igazságtalanul pártolta volna az esküt nem tett magyar tisztviselők nyugdíjgyűjét.

Az igazság az, hogy Romániának erkölcsi kötelessége volt gondoskodni ezekről a volt magyar tisztviselőkéről, akik később valamennyien letették az esküt a román államra.

Willer József tiltakozik az ellen, hogy a volt magyar tisztviselők bőrére bárki is politikai tőkét kovácsoljon ebből az ügyből.

Voicu Nitescu aztán a Maniu-Boila bányatranzakcióról beszél. Maniu Gyulának 1914 óta tulajdonában van egy aranybánya. Ő nem foglalkozhatott ennek a kitermelésével s ezért 1920-ban Fischer Tivadart bízta meg az üzem vezetésével. Fischer Tivadar Bécsből szerzett kölcsönt s megkezdte a munkálatakat. Mintegy hatvan milliót fordítottak beruházásokra. Fischer Tivadar ebből az üzletből kifolyólag Boila nevére is tett betéteket. Ebből keletkeztek a vádak. A bányakitermelő társaságnak egyébként még mindig 40 millió lej adóssága van a beruházások miatt. A Berliner Union Bank viszont 1919-ben 15 millió lejt fizetett egy bizonyos időre szóló koncesszióért.

Voicu Nitescut a többségi állandóan zavarták, ami miatt heves szóváltások zajlottak le. Azután Mirto szólalt fel és hatalmas beszédet mondott Boila védelmében. Megismételte Voicu Nitescu adatait, majd közölte, hogy a főügyész titkos iratot küldött az igazságügyminisztériumba, ebben a titkos átiratban azonban nem említi, hogy Maniunak 16 millió lej adóssága van. Altalában az ügyész a folyószámlákról csak a „követel oldalt” olvastatta le, a „tartozik oldalt” nem. Boila folyószámláit is csak 1928-tól kezdve vizsgálták meg s nem 1920 óta. Ebben a titkos átiratban célzott arra a főügyész, hogy Boila milliói a miniszterelnökségi titkos alapból származnak.

Mirto kijelentéseit a nemzeti-parasztpárt hangos méltatlankodó zugással kíséri. Pop Valér igazságügyminiszter emlékedik szólásra s beismeri, hogy valóban van titkos ügyészi jelentés a Boila-ügyről. Ezt azonban nem küldték a minisztériumba, hanem a másolatot az egyik szenátor juttatta a kezéhez azzal, hogy ennek az eredetijét a minisztériumnak meg kellett volna kapnia, hová tűnt el? Azután utána nézett a dolognak s a főügyésznél valóban megtalálta a jelentés fogalmazványát.

A nemzeti-parasztpárt felháborodása nő, izgatottan tárgyalják az ülésterem minden oldalán az ügyet. Mirto folytatja fejtegetését, de az izgalom akkora, hogy az elnökek rövidesen fel kell függesztenie az ülést.

B. L. 2. OLDAL

Tavasszal nem ül a földműves...

Bukarest, március 15.

Az igazságügyminisztérium körrendeletet küldött szét, amelynek értelmében március 15. és október 15. között a hat hónapnál alacsonyabban büntetett földműveseket nem kell behívni büntetésük letöltésére, egyben el kell tekinteni esetleges elővezetésüktől is, nehogy a mezői munkában akadályoztassanak.

Husz magyar tisztviselőt bocsátottak el a nagyváradi városházáról

Nagyvárad, március 15.

Husz magyar tisztviselőt bocsátottak el márcól-holnapra a nagyváradi városházáról. A szerencsétlen emberek január 20-

án elbuktak a képesítővizsgán és, egy ma érkezett miniszteri rendelet intézkedése alapján, most valamennyiüket azonnali hatállyal kitették.

A konverzió első hatása: a parasztok mennek be a városba és vásárolnak

Beszélgetés dr. Manfréd Reifer zsidó kamarai képviselővel

Brassó, március 15.

Vasárnap Brassóba érkezett dr. Manfréd Reifer kamarai képviselő, a zsidópárt egyik legfiatalabb, legharcosabb politikusa. A délelőtti órákban nagyszabású előadásokban, többszáz főnyi közönség előtt, ismertette Reifer a zsidóság helyzetét a világviszonyok közepette, majd este speciálisan a romániai zsidóság múltjára vetett visszapiantást.

Bukarestbe való visszautazása előtt, alkalmunk volt beszélni dr. Manfréd Reiferrel. Mindenekelőtt a konverzió került szóba, amelyet a Zsidópárt is megszavazott.

— Megszavaztuk a konverziót — mondotta Reifer képviselő —, mert azt reméljük, hogy az adósságoktól való szabadulás után az emberek újra elő merik szedni visszatartott pénzeiket, lesz megint igényük, szükségletük. Már is megfigyeltem például egyes községekben, hogy földművesek, gazdák mennek be a városba, vásárolnak, szappant, csizmát, amiket hosszú ideje nem vettek. A zsidóság egyideig kétségtelenül érezni fogja a konverzió által elmaradt pénzeket. De nehogy azt gondolja valaki, hogy uszoratarozásai voltak a parasztnak a falusi zsidókkal szemben. Nem. Egyszerűen árukra tartoztak, amiket évek

óta hitelbe vettek. A parlamentben egyébként maguk a román képviselők ismerték be, hogy a román népbankok voltak azok, amelyek 70 százalékos kamattal nyomorították a népet. A zsidó bankok forgalmának alig öt százaléka volt parasztforgalom.

— Új választások esetén hova csatlakozik a Zsidópárt?

— Sehoval. Megint önálló listán megy. Ha rendesen mennek a választások, 12–15 képviselőt kell behoznunk. Ami a parlamenti kollaborációt illeti, — még mindig a nemzeti-parasztpárt az egyetlen igazi demokrata-párt, ezenkívül a Lupu-párt jöhet számításba, amelynek vezére garancia e tekintetben. Goga: a parlamentben kifejezetten még egyszer sem támadta a zsidókat, de ha meggondolom, hogy legutóbbi nagyváradi bankettjén egy szava sem volt kisebbségi vendégeinek védelmére, akiket az egyik jelenlevő antisemita diák nyilbánságosan megtámadott...

— Hogyan állanak a cuzistákkal?

— A cuzisták most a kamara urai. Akkor, azt és úgy beszélnek, amikor, amit és ahogyan akarnak...

Végül a palesztinai helyzetet ismertette dr. Reifer néhány szóval. Az országban egyetlen bank nem ment tönkre,

egyetlen üzlet nem zárt be, egyetlen ipar, vállalat nem állott le, munkanélküliség nincs. A palesztinai ipar kiszorította a német és angol gyártelepeket Szíriából, Mezopotámiából és részben Egyiptomból. Palesztina az egyetlen ország, ahova folytonosan áramlik be a tőke. Kivándorlás az országból nincs, bevándorlás havonta 6–700 ember. A földet Palesztinában ötven százalékkal olcsóbbak lettek, amint hogy az általános megélhetés is körülbelül ennyivel lett olcsóbb. Most március végén megnyílik a telavivi Levante-vásár, amelyet Románia a közeli napokban a bukaresti rádióból hébernyelvű beszéddel fog üdvözölni...

Dr. Reiferrel együtt érkezett Brassóba prof. dr. Julian Silberbusch is.

Hol fizetik a gabona- prémiumokat?

Bukarest, március 15.

A pénzügyminisztérium közli, hogy a hátralekés gabonaprémiumok kifizetését az amortizációs pénztár hatáskörébe utalták.

Az amortizációs pénztár a pénzügyminisztérium bonjaira teljesít kiutalásokat.

De mikor állítják ki a bonokat?

Két milliárd értékű kincstári államjegyet bocsát ki a Jugoszláv kormány

Belgrád, március 15.

A jugoszláv kormány elhatározta, hogy 2 milliárd dinár értékben kincstári államjegyeket bocsát ki s ezzel megkezdi az inflációs pénzügyi politika bevezetését. A jugoszláv fővárosból érkezett jelentések szerint a Zisfkovics kormány azért bocsátja ki a kincstári államjegyeket — amelyek különben csak a belföldi forgalomban szerepelhetnek — mert nem zárkozható el a jugoszláv parasztság kivánságainak teljesítése elől.

A Nemzetközi Fizetések Bankja meghosszabbította a 100 millió német hitelt

Bázel, március 15.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgató tanácsa hétfőn ismét ülést tartott s azon tudomásul vette és helybenhagyta a Magyarország pénzügyi helyzetéről szóló jelentést. Egyben hozzájárult ahhoz, hogy a Németországnak nyújtott 100 millió hitelt, amelyből a birodalmi kormány már 10 milliót törlesztett, június elejéig hosszabbítsák meg.

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor
Számla-irodalom

Ez egész új. Korunk szülötte. Közlebről: by 1932. És mint általában az irodalom minden faja, úgy ez is visszatükrözi a kort, a felfogást, a gondolkodás csillagporát és szeméjét. Egy kis darabja annak a nagy tükörnek, melybe a vértől megköttyösödött Ember a saját koponyáját vágta bele. Specialitás. Dicseksem vele, hogy én bukkantam rá és én bocsátom az irodalom minden fajta megnyilatkozásai iránt érdeklődők rendelkezésére.

A számla-irodalom felöleli az irodalom lírai és epikai törzsenek minden ágát.

Akadnak rendkívül szellemes epigrammákra, mely mint ismeretes: egy igazságot röviden és csattanósan fejez ki. Találkoztam műdarabokkal, melyeket dus erotika fűtött át. Az értekezés minden fajtája képviselve van, melyeket az állatvilágból vett jelzők és hasonlatok úgy fonnak át, mint szederinda a bokrot. A költészet valóságos gyöngyszemei voltak eddig itt elrejtve, most ezt önk elé pergetem. Némely mű illusztrálva is van és pedig oly megdöbbentő realitással, hogy az ideálistákra való tekintettel ennek közlésétől el kell tekintünk.

De miről is van szó?

Tegnap egy textilessel beszélgettem. Miről beszélget ma az ember egy textilessel, aki ráadásul még en gros is. Miről? A marószó-dáról, a mérgek erősségi fokairól, a tetszhalálról, az organizmus felbomlásának menetéről, hullaházról, boncolásról, rég elveszett boldogságról...

En beszélgetésünk során több-kevesebb meggyőződéssel az élet még rendelkezésünkre álló napsugaras oldalait ajánlottam figyelmébe, mire a textiles fáradt-készerűen elmosolyodott és bevezetett a számla-irodalomba.

A számla-irodalom így lehetne definiálni:

A számla-irodalom azon maradandóbb értékű írásoknak az összessége, melyeket az adósok a nekik kiküldött számlák háttára írnak, — a számláknak a hitelezőkhöz való visszajuttatása előtt, — egyrészt valami belső kényszerből kifolyólag, másrészt, mert pénzt úgy sem küldenek.

A „maradandó” érték a számla mai saját-ságaiból önként következik.

Szóval a textiles bágyadtan elmosolyodott és rendelkezésemre bocsátotta kézi-, kis- és nagykasszájának tartalmát, mely a számla-irodalom legremekebb darabjaiból állottak. Először rövid értekezést tartott.

— Nézzé, — mondta, — ön nekem az élet napos oldalát ajánlja. Higgye meg, tudom én is, mi az élet, nap és oldal. Tudom, mi a dal, szerelem, rózsa, mosoly, Pullmann, tudom, mi az: Velence este és Páris reggel, tudom. Én nem látok sötétet. Én oly világosan látom azt a Kényszerzubbonyt, mint a legdühöngőbb optimista. De, nézzé kérem: kint van nekem két millióm. A napokban kiküldtem 600 darab számlát. A számlákban, térdem állva, a leggyönyörűbb, legmegindítóbb szavakkal apellálok a szívekben buzgó jószág örök forrására és vinnyogva könyörgök fen-séges hitelezőimnek, hogy egy pár fillért a fennálló tartozásukból nekem idedobni kegyeskedjenek. Minden számlához mellékeltem egy röntgen-felvételt a gyomromról, melyben csak egy kefe bizarr formái látszanak. Mellékeltem a városi tanács által részemre kiállított koldulási engedély hitelesített másolatát. Mellékeltem viruló-szép tizenhatéves lányom fenyegető levelét, hogy, ha nem küldök pénzt neki, kénytelen — kerülő uton jönni haza, ami azt jelenti, hogy letér az egyenes útról. Mellékeltem huszéves, daliás fiam fényképét, ki már két hete nem mozdul el az egyik forgalmas sarokról, mert egy ötlejes van a talpa alatt... Mellékeltem bucsusorimat és átkomat... Én, kérem, minden lehetőt elkövettem. És nézzé, — egy csomó

visszaküldött számlát húzott ki a zsebéből, — ezt küldték vissza. Pénzt, egy krajcárt sem. És a számlák hátán a következők állottak:

„... Ön a pénzt francia francban kéri. Nem rossz! Tudja mit? Menjen ön abba a francia valutába, de úgy, ahogy írva vagyon.”

Egy másikon: „Nagyon szívesen fizetek önnek, ha angol valutában elfogadja az összeget. A feleségem bármely pillanatban hajlandó önnek ötven fontot átadni...”

Egy harmadik számla hátán ez állott klasszikus rövidséggel, bár tagadhatatlan utánérzéssel:

„Ne nézz, ne nézz bánid távolába...”

Egy hosszabb lélegzett válaszból: „... ön, úgy látszik, azt tartja: ha rövid a számlád, told meg egy tétellel. Hát ez nem megy nálam, piszok-öcsém! Nem elég, hogy kiküld egy számlát 145 ezer lejről, meg hozzáhamisít egy pakk-gombostűt!! Azonnal revideálja maga, vérszopó és jegyezze meg, hogy többet sem én, sem a családom a lábát... stb. stb.”

Aztán egy kedves kis vers következett, egy nyolcezer lejes számla hátán, elegáns, szarkaláb betűkkel:

„Küldjek, de mit?”

Pukkadj meg. Ennyit.”

Aztán egy szellemes: „Mondja: miért nem kér mindjárt pénzt?!”

Aztán egy nyugdíjas nyolcvan soros ódája következett. Itt adjuk a kezdő sorát: „Hős vértől pirulok s óhajtván köszöntöm...”

Itt a textiles összeesett, pardon, egy pillanatra, csak felmosom.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

MÁRCIUS 17.

Két vádlott 14 éhező gyerek

Megrázó tárgyalás a marosvásár-
helyi törvényszéken

Marosvásárhely, március 15.

Megható jelenetekben bővelkedő tárgyalás zajlott le ma délelőtti a marosvásárhelyi törvényszék büntető tanácsa előtt. Két szovétai illetőségű munkanélküli, Birtó András és Kis György ült a vádlottak padján, azzal a súlyos váddal, hogy loptak.

A tárgyalás során a bírák látható számmal vették tudomásul, hogy

a két vádlottnak felesége és 7-7 gyermeke van s azok már annyira éheztek és nélkülöztek, hogy a vádlottak betörték néhány szor tehetősebb gazdákhoz és élelmiszereket vittek haza éhező családjuknak.

A bírósági tárgyalást még meghatóbbá tette az a körülmény, hogy

a szerencsétlen emberek gyermekei orgonasípok módjára sorakoztak fel a vádlottak padján ülő apjuk mögött.

A bíróság tekintetbe is vette az enyhítő körülményeket s ezért mindkét vádlottat csak 10-10 napi fogházbüntetéssel sújtotta.

Az ítélet kihirdetése után Birtó András és Kis György megköszönték a büntetést és könyörögve kérték a bíróságot, hogy azonnal tartóztassák le őket és kezdessék meg a büntetés kitöltését, mert arra a 10 napra legalább tétő lesz a fejük felett és lesz mit enniük.

Bűnügyi statisztika, mint megdöbbentő tükörkép

Számok, amelyek ijesztően beszélnek

Bukarest, március 15.

A igazságügyminisztériumban most készültek el az utóbbi évek bűnügyi statisztikájával. Valósággal háborzongató adatok kerültek nyilvánosságra.

Az utolsó tíz esztendőben például több, mint egy millió bűnügyben indult meg a vizsgálat, pontosan: 1 millió 50 ezer és 682 esetben, a vád alá helyezett bűnösök közül az igazságügyi hatóságok felmentettek 237 ezer 74 vádlottat, míg 449 ezer 74 vádlott felett végleges ítéletet hoztak a bíróságok.

A statisztika szerint az utolsó tíz évben 8850 gyilkosság történt az ország területén és pedig:

Erdélyben 1460,
Regátban 1038,
Besszarábiában 227,
Bukovinában 105.

Az esküdtbírók előtt 4270 vádlott jelent meg, még pedig:

hazaárulás miatt 293,
emberölés miatt 2450,
egyéb bűntényért 1552.

Jellemző, hogy az esküdtek az utolsó tíz évben a legmagasabb büntetést, tehát a kivégzéssel azonos életfogytiglani kényszer-munkát 201 esetben alkalmazták.

A fent említett, több, mint egy millió bűnügy százalékosan így oszlik meg:

32 százalék lopás,
12 százalék gyújtogatás,
3 százalék perekedés,
6 százalék hivatalos személy bántalmazása,
3 százalék sikkasztás.

Végtelenül elszomorító e gyászos statisztika adatai között, hogy

tíz év alatt több, mint 19 ezer kiskorú került bíróság elé.

Tizenkilencezer kiskorú, csendőrszuronyok között.

A Tardieu-terv iránt válto- zatlanul nagy az érdeklődés

Walkó magyar külügyminiszter párisi
tárgyalásai — Ghica külügyminiszter
újabb nyilatkozata

Páris, március 15.

Walkó magyar külügyminiszter vasárnap találkozott Tardieu francia miniszterelnökkel. A párisi lapok rendkívüli figyelemmel tekintettek a találkozásra, amit a dunai konföderáció ügyében megindított akció egyik legjelentősebb állomásának tartottak. Magáról a tárgyalásról azonban a hivatalos jelentések csak annyit mondanak, hogy a „megbeszélés legfontosabb tárgya a dunai államok kooperációjának a kérdése volt”.

Hétfőn Zaleszki lengyel külügyminiszterrel tárgyalt Tardieu ugyanerről a kérdéstről. Aztán Tardieu is és az összes Párisban időző külügyminiszterek Genf-be tértek vissza, ahol tovább folytatják a tanácskozásokat.

A francia sajtó ma már nem nézi ekora bizalommal a Tardieu-tervet, mint kezdetben. Felmerült az az aggodalom is, hogy Tardieu akciója ellenakciót vált ki az érdekelt államok között. A Figaro című párisi lap nyíltan hangot ad ennek az aggodalomnak. A Figaro aggasztónak és figyelemreméltónak tartja azt a nagy diplomáciai tevékenységet, amely a Tardieu-terv elindítása óta Róma, Budapest és Bécs között kifejlődött. A továbbiakban azt fejtegeti a lap, hogy Tardieu tervének egyedüli célja olyan feltételek mellett segíteni Közép Európán, hogy a gazdasági virágzást a politikai függetlenségek érintése nélkül állítsa helyre.

Tardieu Genf-be való elutazása előtt minisztertanácsot tartott, amelyen beszámolt a dunai államok gazdasági szövetségének kérdésében folytatott eddigi tárgyalásokról és azok eredményéről. Ezzel egyidejűleg a Temps hosszú cikkben ismerteti a csehek álláspontját Tardieu tervével kapcsolatban. A Temps szerint a cseh közvélemény igenis kedvezően fo-

gadja a tervet. Az akadékoskodás inkább a hivatalos körök taktikázására vezethető vissza. Csehországnak ugyanis a terv megvalósításával kapcsolatban többrendbeli kikötése és követelése van s ezeket biztosítani akarja. Különben pedig Prágában azon a véleményen vannak, hogy nem olyan sürgős ez a dolog. A nyugati államok általában tüllozzák a dunai államok gazdasági helyzetét. Sokkal katasztrofálisabbnak festik a válságot, amilyen az valóban.

A román külügyminiszter
nyilatkozott a Pesti Naplónak

A Pesti Napló szerkesztője felkereste Ghica román külügyminisztert és nyilatkozatot kért tőle. A fölött kérdésekre Ghica a következőket válaszolta:

Litvinof leszerelési javaslatával kapcsolatban ő is azt hiszi, hogy

valóban a teljes és általános leszerelés volna a legűdvösebb.

Az az érzése azonban, hogy a leszerelési konferencián Litvinof igen kevés támogatást tud szerezni a javaslatához. Az érdekelt államok nagyrésze nem szavaz az általános leszerelés mellett. Az ugyanvezetett „Balkánszövetség” gondolatáról az Ghicának a véleménye, hogy Romániának nem szabad kivonnia magát egy ilyen tömörülésből, a legutóbb tartott konstantinápolyi konferenciának azonban csupa olyan határozatai voltak, amelyek Romániát alig érdeklik.

Nyilatkozott Ghica a Tardieu-tervről is és kétségtelen, hogy ez nyilatkozatának legérdekesebb része:

— Mindazok az államok — mondotta Ghica —, amelyek a régi Osztrák-Magyar Monarchia területén vannak, predestináltak arra, hogy megtalálják az egyetértést és a szorosabb együttműködést. Én úgy tapasztaltam, hogy az érdekelt államok kormányai megvan erre az őszinte jóakarat, Tardieu terve tehát nem ütközhetik elháríthatatlan akadályokba.

Előbb egy montecar- lói kísérlet

Egy temesvári fiatalember körülfű az öngyilkossággal

Temesvár, március 15.

Kedden délelőtti Monte-Carlóból ideérkezett távirat jelenti, hogy Popper Zsigmondnak, a Magyar Általános Hitelbank temesvári fiókjának vezető nyugalma-zott igazgatójának a fia, Popper József Monte-Carló és Menton között egy bérautón föbelőtte magát és nyomban meghalt.

Popper József néhány évvel ezelőtt került el Temesvárról, hogy szerencsét próbáljon. Eleinte Németországban élt, majd kivándorolt Tuniszba, ahonnan nemrég visszatért Európába. A Rivierán ültette fel tanyáját, úgy látszik azonban, hogy itt sem volt szerencséje és ez keserítette el annyira, hogy önkézzel vessen véget életének.

Tavaszi vásár Aradon

22 divatos női kabát — 2350 lej

Ilyen olcsón árul az adó-
végrehajtó

Arad, március 15.

Aradon ez már szinte mindennapi...

A legelőkelőbb kereskedések előtt perdül meg a dob és kezdenek árverezni az adóhátralékok miatt. Hatalmas értékek cserélnek gazdát néhány garasért. Az adóhivatal tekintet nélkül követeli az adóhátralékot és a kereskedőket a legértékesebb áruiktól fosztja ki.

Kedden délelőtti egyik előkelő áruház előtt állottak meg az adóvégrehajtók. A neves és nagy divatárucég csak nemrégiben kapott Bécsből és Párisból értékes szállítmányt. Természetesen még nem fizette ki a beérkezett árukat. Az adóvégrehajtóknak azonban nem kötelességük ezt tudni s ha tudják sem törődnek vele.

A dob pereg. Az adóvégrehajtó 22 darab frissen érkezett női kabátot halmoz föl. Igéretnek hangzanak el és a kereskedő „reménye”, az új szállítmány „kíváncsi nő kabátjai” 2350 lejért vándorolnak a legutolsó ígérőhöz. 22 női kabát 2350 lejért! Aztán a következő csomó: 26 darab tavaszi kosztümkabát összesen 3000 lejért.

Az adóhivatal kapott 5350 lejt. És a kereskedő tavaszi vására önkrement. Az elárverezett kabátok árával külföldi cégeknek tartozik. De honnan fizesse ki a tartozását a terminus lejártakor ha az adóhivatal rövid úton lebonyolította helyette a sikeresnek ígérkező „tavaszi vásárt”.

KREUGER öngyilkosságának újabb részletei

A gyufakirály idegei nem bírták tovább a gigászi harcot a válság ellen

Nagyot zuhantak a Kreuger-papírok

Páris, március 15.

Kreuger Ivar öngyilkossága ügyében a párisi rendőrség befejezte a vizsgálatot. Miután semmi kétség nem áll fenn az iránt, hogy a gyufakirály a saját elhatározásából és önkézzel vetett véget életének, a rendőrség eltekintett a boncolástól és megadta a temetési engedélyt. Hétfőn este a francia fővárosba érkezett Kreuger öccse, hogy a temetés előkészületeiről gondoskodjék. Még nem történt intézkedés afelől, hogy vajjon az elhunytat Párisban temessék-e el, vagy pedig hazaszállítsák Svédországra.

Időközben a világpiacra tovább tart a Kreuger öngyilkossága nyomán beállott idegességek.

Londonban a Kreuger és Toll cég papírai a szombati hetedfél fontról hét-főn már harmadfél fontra estek le, hasonlóképpen a kölcsönkötvények is nyolcadfélről harmadfélre zuhantak.

Zürichben a Kreuger-koncern papírjai már egyáltalában nem jegyzik, a tőzsdetanács törölte a papírok sorából.

Berlinben a Kreuger-részvények ötven százalékkal zuhantak.

A Matin érdekes újabb részleteket közöl Kreuger öngyilkosságáról. Eszerint

Kreuger, visszatérve Amerikából, a napokban felkeresett egy párisi bankárt, a kivel igen jó barátságban volt és panaszkodott neki, hogy

iszonyu hajsza indult ellene és azt hiszi, hogy üzletei érdekében, jobb lenne, ha ő maga félreállana. Állítólag Hitler győzelmétől is nagyon félt és ez is megoiselte idegeit.

A Times figyelmeztet arra, hogy nem szabad tovább halogatni Közép-Európa szanálását, mert Kreuger halála intőpélda mindenkinek.

A budapesti svéd királyi konzulátus közli:

A stockholmi bankfelügyelőség jelentése szerint a svéd bankok számottevő megrázkódtatásaitól kell tartani. A bankok elegendő fedezettel rendelkeznek. A megrohanás elkerülése végett az országgyűlés törvényt hozott, amelynek értelmében moratóriumot lehet kérni, a Kreuger-koncern részére pedig már ki is hirdették a moratóriumot. Ennek ellenére sem a koncern, sem annak leányvállalatai eddig nem vették igénybe a moratóriumot. A bankzárlat kérdését eddig Stockholmban nem vetették fel. A tőzsdét egyelőre bezárják.

Romániát e pillanatban nem érinti Kreuger váratlan halála

Bukarest, március 15.

Amíg a nyugati államokban szinte pánikszerű riadalmat okozott Kreuger Ivarnak, a svéd gyufatörzst elnökének váratlan öngyilkossága,

Románia pénzügyi s politikai körei aránylag nagy nyugalommal és hidegvérrel vették tudomásul a tragikus eseményt.

Ma Argetoianu pénzügyminiszter és Stanescu, az állami monopol vezérigazgatója beható tanácskozásokat folytattak arról, hogy Romániát mennyiben érinti Kreuger halála.

Argetoianu és Stanescu vezérigazgató bizalmas megbeszéléseiről annyi szivárgott ki a nyilvánosságra, hogy megállapításuk szerint

Romániát e pillanatban nem érinti közről a gyufakirály öngyilkossága által felidézt pánik, amely miatt több

európai főváros tőzsdéjét kinos izgalom fogta el.

Igaz ugyan, hogy a svéd konszern a román gyufamonopóliumért még adósa az államnak 500 millióval, de ezt az összeget a koncessziószerződés értelmében csak 1933 január 15-én kell lefizetni. Eppen ezért az ezévi állami költségvetést már úgy állították össze, hogy erre a hatalmas követelésre az államkincstár nem volt tekintettel.

Argetoianu és Stanescu vezérigazgató azt is leszögezték, hogy a Kreuger-tröszt a koncessziós szerződés feltételeinek pontosan eleget tettek s a részleteket határidőre mindig kiegyenlítették.

S ha a legközelebbi esedékességet mégis elmulasztanák, akkor a román kormány szerződés nem teljesítése miatt azonnal felbontja a svéd pénzcsoporttal kötött gyufamonopóliumot.

Dohányozni és mégis fehér fogak

Makkegészséges, hófehér fogak, frissen illatozó lehelet a **PEBECO** fogpaszta, az egyetlen fog- és szájpóloszer által, amely szakszerű fogápolást biztosít.

PEBECO
FOGPASZTA

Belpolitikai mérleg ide-oda billenő serpenyőkkel

Bukarest, március 15.

A konverziós törvény mielőbbi tető alá hozásának a bokros teendői sem tartották vissza a kormányt és a kamara többségét attól, hogy két teljes ülést szenteljen a vesszőparipává lovagolt Boila-ügynek. Nem lehet ugyan bíróság elé vinni a nyugdíjpénztár volt elnökének a viselt dolgait — mondják —, de azért nem árt minél bővebben kitérgetni a nyilvánosság előtt, hadd élvezzen az istenadta nép...

A személyiségek és tekintélyek kormányának újabbban ez is fontos, nemcsak a konverzió és a többi nagy reform-törvény megszavaztatása. A parlamenti ülészeknek ma már be kellett volna zárulnia, meg kellett hosszabbítani egyelőre április elejéig a valószínűleg sor kerül tovább megbeszélésére is. Mert a konverziós javaslat részletenkénti vitája még hátra van, eltekintve attól, hogy a szenátusnak is le kell tárgyalnia s hogy ezen kívül még több életbevágó törvényjavaslat szerepel ennek az ülészeknek a programján.

Dehát mostanában, amióta csillagja alkonyodóban van, az „új ritmus” is szükségét érzi a Romániában hagyományos politizálásnak, ami az ellenfelek erkölcsi erejének a megtévesztésében áll. Így azután mindenképpen időt szakított a Popovici-, Vajda- és Boila-ügyre, minthogy az erdélyiek lehengerelését nyilván szintén magasabb államérdeknek tartja.

Meg kell adni: a pártok diszkreditálása, hitelének a megromlása terén kétség-telenül elért bizonyos eredményeket a diktatórikus jellegű személyi kormányzás, annyit azonban mégsem, hogy teljesen ellenálláskeptelenre tegye őket. A pártrendszer az utóbbi időben minden rájáramt csapás ellenére is állja a harcot, sőt a jelek szerint újra felülkerekedett.

Ez a magyarázata annak, hogy politikai körökben egyre kevésbé tartanak a személyi kormány második kiadásától, a melynek ördögét még mindig gyakran festik a falra egyesek. A párturalom elkerülhetetlensége ismét előtérbe nyomult s most már csak az a kérdés, milyen formában váltja le a jelenlegi rezsime-t.

A január 24-ike óta végbement sorozatos királyi audienciák benyomásából az derül ki, hogy az államfő bizonyos pártkoncentráció révén óhajtja kibontakozáshoz vezetni átmenetet. Ez a megoldás ugyanis kompromisszum volna a jelenlegi és egypárti kormányzás elve között s lehetőséget nyújtana a régi pártok átférmálására. Mert csak természetes, hogy az uralkodó a saját intencióihoz szeretné idomítani, vagy pláne átalakítani azokat a pártokat, amelyek még tulságosan a megcsontosodott hagyományok eszmekörében élnek s ezzel béklyókat akarnak rakni az új felfogások érvényesítésére.

A koncentráció tervét legutóbb Goga akciójával fűzték egybe. Kétségtelenül szó volt arról, hogy a Goga-párt alkossa a gerincét a részleges koncentrációnak, amelynek — mint mondtuk — a személyi és párturalom közötti kompromisszum megteremtése lett volna a rendeltetése. Ezzel a megoldással valóban politikai és pártjellegűt is kapott volna az alapjában személyi kormányzás mostani rendszere.

A Goga-féle vállalkozás sikere azonban még korántsem dőlt el a néppárt végrehajtóbizottságának szombati ülésével, a mely detronizálta Averescu-t és helyébe az eddigi alvezért emelte a párt formális többségének az élére. Csak később derülhet ki, nem jut-e Goga is Bratianu George sorsára, azaz végeredményben nem zsuorodik-e pártja a néppárt díszidens frakciójává ahelyett, hogy az vegye át az élő és igazán reprezentáló szervezet szerepét, letört száraz ágga téve a marsall csoportját? Az a körülmény, hogy a Goga-párt szervezőbizottságának az élére nem kevésbé súlyos egyéniség állt, mint Burilleanu, a Banca Nationala hosszú időn át volt kormányzója, nagy mértékben növeli azt a valószínűséget, hogy Gogának sikerüljön fog nemcsak megtartania a néppárt tényleges zömét, hanem olyan jelentékeny politikai tényezővé fejlesztenie pártját, amely joggal követelheti magának Averescu eljá-

Nem vagyok azonos...

EGY KÜLÖNÖS ASSZONY FURCSA ÉLETE A BÖRTÖN KÖRÜL

Néhány újabb ecsetvonás Gallovics Aranka portréjához

Bukarest, március 14.

Tessék elolvasni az alábbi címeket, a melyek az utóbbi hetekben jelentek meg az erdélyi újságokban:

Gallovics Arankát az ügyészségről Brassóba szállítják, hogy résztvegyen templomfosztogatási perének fellebbezeli tárgyalásán.

Még a házkutatás során is tagadott a komiszárné, akit a rendőrség nyomozásának befejezése után pénzhamisítás miatt átkísértek az ügyészség fogházába.

Petrisor komiszár három hónapos nyomozás során derítette ki a pénzhamisítási bűntényt.

Popné Gallovics Aranka a francia meg-szállás alatt a franciáknak kémkedett. A szép kalandornő francia puskacsó elé állította a férjét.

A pénzhamisítás miatt letartóztatott Popné állhatatosan tagad a vizsgálóbíró előtt. A kommunizmustól a — pénzhamisításig.

Pop volt szatmári komiszár feleségéről van szó, Gallovics Arankáról, Erdély egyetlen nagystílű kalandornőjéről, aki ha véletlenül nem Erdélyben tevékenykedik, hanem Berlinben, vagy Párisban, akkor ma világhírűség, a fényképét Al. Capone mellett közlik az összes világ-lapok...

NEM VAGYOK AZONOS...

— Pop komiszárné vagyok...

Fiatal, derült, mosolygós arcú hölgy nyitja így ránk az ajtót bukaresti szerkesztőségünkben:

— Pop komiszár felesége vagyok... azért jöttem, mert a lapok megint oldalakon keresztül írnak Pop komiszár feleségéről és megint össze fognak tévesztetni azzal a kalandornővel.

— Hát ön nem azonos?

— Nem... nem... ó, ha tudnák az urak, hogy mennyi bajom volt már emiatt. Az én férjem is komiszár, Szatmáron szolgált, Pop-nak hívják... és amikor a szatmári Pop komiszár feleségéről írnak, akkor... tessék elképzelni, hogyan érzem magam... az én ismerőseim és rokonaim, mind azt hiszik, hogy én vagyok a szép kalandornő, aki templomokat fosztogat, francia szolgálatban kémkedik, pénzhamisítás miatt börtönbe kerül... tessék megírni, hogy két szatmári Pop komiszár van... az egyik az én férjem Pop József és engem Popné Kerekes Annának hívnak, míg a másik, aki olyan sokat szerepel az újságokban, Pop Alexandru és a felesége Gallovics Aranka...

Egy levél kerül az asztalra. Nyolcórét összehajtogatott, tintaceruzával írt írás. A kezdetleges betűk, a felfelé szaladó sorokon meglátszik, hogy a levél írójának csak nagyon ritkán kerül a kezébe ceruza vagy toll. A borítékra a címzés: Pop kapitánynénak...

— Egy öreg asszony jött fel hozzám, a mikor még Szatmáron laktunk... Pop kapitánynét kerestem... sugta titokzatosan a fülemben.

— Én vagyok... — mondom neki.

— De biztosan maga az?

— Én vagyok, mit akar?

— Egy levelet hoztam magának a fiamtól.

— A fiától? Hát hol van a maga fia?

— A tömlőben van... olyan csempészte ki a levelet... azt üzeni, hogy még mindig nagyon szereti magát.

...így került ez a levél hozzám — panaszkolja Popné Kerekes Anna — így került ez a levél hozzám... A Gallovics Aranka számára írt levél... tessék elolvasni.

tisztölöm és csókolom Kegyetet és ha van egy ócska cipő, meg egy kis jó

szottnak tekinthető szerepét. Már pedig a kormányutódlásban a néppárt komolyan vetekedett az ó-liberálisokkal az első helyeztetésért illetőleg, amíg a marsall vissza nem esett régi „rámenős” taktikájába, amely — úgy látszik — időközben elavult.

Szóval még kérdés, vajjon a Goga vezetése alá került néppárt szilárd bázist nyújthat-e a koncentráció létrehozására, ami tudvalevőleg egyelőre csak a belpolitikai kisanat megvalósítása volna? A jelenlegi kormány leváltása ugyanis általános vélemény szerint április folyamán volna esedékes.

Ha a Goga-akció megizmosodása nem történik meg a kellő gyorsasággal, úgy a már szintén sokat emlegetett Argetoianu —Duca kombináció nyeri vissza a legna-

házi szalonba tessék szíves leni küldeni adja oda anyámnak, ezel s zárom so-raim, ... tisztölöm és csókolom

Fülöp

—... persze odaadtam ezt a levelet a férjemnek és kiderült, hogy a levelet egy Krémer Fülöp nevű sokszorosan büntetett előéletű betörő írta a máramaros-gegi fogházból... már most tessék mondani, milyen komiszárné az, akinek a betörők azt írhatják a börtönből, hogy tisztelik és csókolják, cipőt és szalonát kérnek tőle... a férjem megtalálta a betörő anyjánál a kisérő levelet is... az is itt van, tessék...

...drága anyám menj el Pop kapitánynéhoz, add át ezt a levelet és meg fogod látni, mi lesz a válasz, ha jó lesz a válasz, akkor lesz egy kis pénz is, mondd neki, hogy mióta bent vagyok, még nem voltál nálam...

— Mi dolga volt Gallovics Aránaknak ezzel a betörővel? Tessék elhinni kérem, hogy amióta a lapok írnak erről az asszonyról, sem álloem, sem nappalom... azt írják róla, hogy Pop komiszárné... és engemet tévesztenek vele össze... tessék megírni, hogy nem vagyok azonos...

ISMERETLEN RÉSZLETEK A
TITOKZATOS GALLOVICS
ARANKA MULTJÁBÓL

Az egyik Temesváron megjelenő közgazdasági lap szerkesztője mondja tollba az alábbi szerzációs nyilatkozatot:

...akkoriban Szeged francia megszállás alatt volt. Dátum: 1919. Én jó barátságban voltam Andorka Sándor újságíróval. Naponta összejöttem vele és naponta találkoztam a feleségével: Gallovics Arankával. Lenyűgöző szépség volt akkoriban ez az asszony, valóságos démon, aki pár nappal később halálra íteltette a saját férjét. A dolog így történt...

...a francia megszállás második napján már jó barátságba került Gondrecourt de Tournade francia tábornokkal, a francia megszálló csapatok parancsnokával. Talán a francia megszállás tizedik napján történt, hogy Gallovics Aranka eltűnt. Négy napig nem mutatkozott. Egy este kopogtatnak az ajtónkon. Én Andorka Sándorral laktam együtt. Titokzatos arccal Gallovics Aranka lépett be hozzánk.

— Hát hol voltál négy nap óta...?

Gallovics Aranka nem engedte a férjét tovább beszélni.

— Gyertek velem...

És ez a csodálatos asszony hihetetlen rábeszélő képességével rábirta a férjét, hogy kísérje el egy éjszakai kalandos útjára. A francia tábornok elfogatásáról volt szó és arról, hogy ezzel hallatlan szolgálatot lehetne tenni az akkori Magyarországnak.

...én is elkísértem Andorka Sándort... az asszony vezetett... alig husz percig mentünk az éjszakai országúton, amikor fegyvercsovek meredtek elénk... a francia megszálló csapatok katonái állottak velünk szemben... Színes gyarmati legények voltak... másnap délelőtt tíz óra-kor hadbírósa előtt állottunk és Aranka Sándort meg engem... halálra ítélték.

Egykoru lapzemelvényekkel igazolja a temesvári közgazdasági lap szerkesztője, hogy igazat mond. Hogy 1919-ben a francia megszálló csapatok tényleg halálra ítélték Andorka Sándorral együtt és csak az akkori zavaros időknek köszönhetette, hogy tényleg ki nem végezték.

ÚJRA FOGHÁZBAN

...és ma Gallovics Aranka megint az ügyészségi fogház lakója. A brassói templomrablás ügyében néhány nap múlva

dönt a felelőviteli bíróság. Ez az ügye még nincsen elintézve, de a kolozsvári rendőrség máris egy újabb, az előzőnél is sokkal súlyosabbat bizonyított rá: pénzt hamisított. Amikor a detektívek rajtaütöttek, a készletkájában 1000 darab vadonatúj 100 lejest találtak.

— Nem tudom, hogyan került ez a pénz hozzám — mondotta hihetetlen nyugalommal ez a különös asszony.

És amikor az ügyészségi fogházban szembesítették bűntársával s azok egymás után adták le terhelő vallomásaikat, mosolyogva, könnyedén válaszolt:

— Nem tudok semmiről...! Ugy lát-szik megint hajsza indult meg ellenem... Én ártatlan vagyok!

E sorok íróját néhány héttel ezelőtt csendőrszuronyok között cipelték el egy törvényszéki tárgyalásra, ahol válaszulnia kellett Gallovics Aranka feljelentésére.

Gallovics Aranka sajtópört indított, nemcsak e sorok írója, hanem minden újságíró ellen, aki viselt dolgaival foglalkozott. A sajtópört a brassói templomrablás és a kolozsvári pénzhamisítás két állomása közötti pihenőjében adta be ellenünk.

Akkor az újságírókat vitték csendőrszuronyok között a tárgyalásra. És most?

f. a.

A Kodak-gyár elnöke is öngyilkos lett

Newyork, március 15.

Georg Eastmann, a világhírű Kodak Eastmann Limited fényképezőgépgyár megalapítója és a Kodak-konzern elnöke Rochesterben öngyilkos lett. Hátrahagyott levelében Georg Eastmann a következő mondattal adott magyarázatot öngyilkosságához: „Munkám elvégeztem, — mire várjak még?” A 70 éves gyáros hátrahagyott magánvagyonát félmilliárd dollárra becsülik.

Egy megdöbbenő levél Kolozsváron napok óta fekszik eltemetetlenül egy halott nyugdíjas

Brassó, március 15.

Kaptuk és szívesen közöljük az alábbi levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

Ezennel felhívom szíves figyelmét egy halálesetre. Kudla Ernő legutóbb Romániában aktiv törzssörmester több éven át szolgált, itt lett nyugdíjazva 3500 lej havil járulékkal. Ez az ember hirtelen meghalt anélkül, hogy bármit is tudott volna intézni. Kérem szépen a tekintetes szerkesztőséget, egy felhívást közzé tenni a B. L. valamelyikében, amelyből az ott élő leányai esetleg értesítést kaphassanak az apjuk haláláról. Ugyanis az elhunyt még életében többször tett említést, hogy Botfaluban is van egy férjes leánya. Állítólag az elhunyt bankbetétje is van melyet szívesen csak ő tudna felvenni. Senki sincs, aki a temetésről gondoskodjon és napok óta temetetlenül fekszik.

Kolozsvár, 1932 március 11. Gergely Gyula lakásadója, Pata-ut 173 sz.

kormány még az őszig kihuzza, ha sem a Goga-akció, sem az Argetoianu-liberális kombináció nem tud annyira kiérlelődni, hogy nála több jogosultsággal vehesse át a hatalmat.

Talán éppen a „kihuzás” politikája az, hogy a Jorga-parlament egyáltalában nem siet a nagyfontosságú javaslatok tárgyalásával és megszavazásával s a pártok szennyezésének a kiterjedésével szórakozik. A szenátus pláne meg nyilatkozik. A szenátus ülést tart hetenkint. De alig két-három ülést tart hetenkint. De azt is megérhetjük, hogy a sürgős törvényjavaslatok összehívott halmazát az utolsó napokban fogják ugyanúgy le-örölni, mint ahogyan ez már pár éve általános politikai hagyománnyá vált pártoknál és a személyi kormányoknál egyaránt.

MÁRCIUS 17.

Hírek

Két beszélgetés

1. **MÓRICKA:** Ugy-e tanító ur minden évszak 3 hónapból áll?
TANITÓ: Igen.
MÓRICKA: En ebben az évben már öt hónapja piscele a télikabátot.
TANITÓ: Mit akarsz ezzel mondani?
MÓRICKA: Azt, hogy két hónapot már a jövő télre lekvitteltünk.

2. **APA:** Mórcka nagy ujság van.
MÓRICKA: Mi az?
APA: Az éjszaka a golya egy kis testvért hozott neked. Akarod látni?
MÓRICKA: Nem, én a golyát akarom látni.

— **MAROSVÁSARHELYI HIREK.** Tudósítónk jelenti: Beregméri András sáromberkei szekeres 1931-ben vendégeket szállított egy marosvácsi lakodalomra. Az ünnepségen verekedés keletkezett a vendégek között s a esetpatéba Beregméri is beleavatkozott és Bota Ferencet alaposan összeszurkálta. Büntetését a törvényszék 2 hónapi fogházból ítélté. Vig György maroszentgyörgyi lakatos, aki már évek óta nyomorog munka és kereset nélkül, tegnap egy rozsdás revolverrel mellbelőtte magát. Súlyos sérülésekkel szállították kórházba. A szerencsétlen embernek felesége és két gyermeke most a legvégső nyomorúság szélén áll. — Raileanu marosmegyei prefektus leutazott a fővárosba, hogy a munkaügyi minisztériumtól sürgős segélyt kérjen a munkanélküliek és inségesek támogatására. A városnak ugyanis minden segélyforrása kimerült és eddig is csak a nagycsaládu munkanélkülieket tudta támogatni. Ha a prefektus akciója eredménnyel jár, talán módját ejtik annak is, hogy a kisebb családú nyomorgókra segítsenek. — Ötvös János cigánylegényt, aki 1930. novemberében több beörést követett el, a marosvárszabó törvényszék 1 hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Pozsonyban augusztus 25 és szeptember 6-ika között tartják meg az idei nemzetközi kiállítását. A CFR a vásár látogatóinak a visszautazásnál 50 százalékos kedvezményt engedélyezett.

— **Időjárásjelentés.** Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változó, lassan felmelegedő, tavaszi idő várható, még éjszakai lehűlésekkel és csapadékokkal.

— **Megszűnik a világhírű Metropolitan opera.** Newyorkból jelentik: Az 1908-ban Vanderbilt által alapított világhírű Metropolitan Opera hónapok óta rendkívül súlyos válsággal küzd. Nemrégben kilépett az igazgatóságból Kahn, Eastmann és Harkness ismert milliommestársaság is, ami végleg megpecsételte az opera sorsát. Most arról beszélnek, hogy az énekesek szövetségi alapon maguk veszik át a nagyhírű színházat.

— **AZ ASTRA-VAGONGYAR MUNKÁSOKAT VESZ FÖL.** Aradról jelentik: A mai gazdasági körülmények között olyan ez a hír, mint a legendás fehér holló: az aradi Astra-vagongyár fokozza az üzem munkát és új munkásokat vesz föl. Eddig már több, mint 200 új munkást alkalmazott s a közel jövőben újabb pár száz emberre lesz szüksége, mert megkapta az állami rendeléseket a vagongpark rendbehozására és más javítási munkálatok elvégzésére.

— **CSEKÉLYSÉG.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy mindazoknak a minisztereknek, államtitkároknak és miniszteriumi vezérigazgatóknak, akiknek nem áll autó rendelkezésükre, költségátalány címén havi tizenötezer lej bocsássanak rendelkezésükre. 15.000 lej, autótakra. Hihetetlen!

A bankbukások az Egyesült Államokban esőkkenő tendenciát mutatnak. Mig januárban 334 bank lett fizetésképtelen az Egyesült Államok területén, addig februárban 110 pénzintézet lett insolvens.

Legmodernebb ujdonságok,
legutolsó divatkreációk megérkeztek

FILT

CIPÓGYÁR lerakatához
BRASSÓ, KAPU-UTCA 36.
EREDETI GYÁRI ÁRAK.

MÁRCIUS 12

A színésznő, akiért egyik férje öngyilkos lett, a másik börtönbe került

Berlin, március 15.

Berlinben, kivált művészkörökben, sok szó esik megint Tilla Durieuxról, a nagy német tragikáról, aki 1930. nyarán, nem sokkal újabb házasságkötése után, kijelentette, hogy nem lép többé színpadra. Most ismét a válásával kapcsolatban emlegetik a nevét, amelyet kinos esemény előzött meg, mint annak idején sötét szenzáció követte első válópörét. A két házasság két férfi bukásával végződött és a közvélemény szerint a színésznő felesége okozta vesztüket.

Tilla Durieux, a nő, — úgy látszik, — végzetes annak a férfinak sorsára, aki hozzá köti az életét. Első férje, Paul Cassirer, a gazdag könyvkiadó és műgyűjtő, európai híresség volt. A házasság anyagi válságba sodorta, amit végzetes lelki válság követett. Mikor Tilla Durieux tönkrejutott férje ellen válópört indított: Cassirer öngyilkos lett.

A színésznő újra férjhez ment, a Schulteis-Patzenhofer sör-konzern vezérigazgatójához, a dusszardag Katzenellenbogen-hez, aki Berlinben úgy hivata, hogy: a sörkirály. Nemrég bűnügyi zár alá vették palotája berendezését és a színésznő tönkrement férjét — letartóztatták. A „sörkirály” most a berlini igazságügyi intézet vizsgálói foglya. Tilla Durieux pedig megindította ellene a válópört. Ha hirtelen feleségül nem veszi megint egy gazdag ember, a nagy tragika talán ismét megjelenik a drámai színpadon és akkor újra feszültség, izgalom, elragadtatás kíséri majd minden hangját, mozdulatát a nézőtérben.

Tilla Durieux-t ugyanis művésze emelte hírnévre. A jelenkor egyik legnagyobb színművésze, a berlini Deutsches Theater színpadán. Reinhardt-rendezte előadásokon küzdött ki a világhírű név koszorúját. Különös egyéniség, akinek színpadi megnyilatkozásaiban ott kísért a tragikai varázs éppen úgy, mint a férfiakkal való viszonyában. A művész magánéletét ugyan külön választják alkotásaitól, de kétségtelen, hogy a regényíró, és a színész, — aki nem önportrékat fejez ki, mint az alanyi költő, hanem más embereket ábrázol, — akkor teljesedik igazán alkotásában, ha saját énjének, belső lényegének sajátos robban ki alakjaiban. Tilla Durieux is azokban a szerepekben hívül meg leginkább, amelyekben kivételes lényének vágyait, lázait fejezi ki, álmait valósítja meg, elröppenő órák tovatűnő idejére. Leghíresebb szerepe talán Judit Hebbel drámájában és kedvelt szerepei mind betegidegzetű nők ábrázolásai, Jocaste Oedipus királyban, Ibsen Hedda Gablere, Dauthendey Cárncje és egy férfiti gyilkosságba hajszoló nő Heinrich Mann egyik darabjában.

Tilla Durieux nem áhitatosan rajongó papnője a színpad művészetének, — szólójátékos. Nem az életet jelenítő drámának, a színjátásnak szolgálása a célja, hanem önmaga hangsúlyozása. Ezért keres elő a színházi könyvtár elhagyott zugában porosodó szerzőt, Sardout és játszik szerepeket: Fedorát.

A munkanélküliség a genfi nemzetközi munkaügyi hivatal kimutatása szerint, 25 államot véve alapul, így alakul: a 25 államban a munkanélküliek száma meghaladja a 18 milliót. A legnagyobb a munkanélküliség Németországban, Ausztriában, Olaszországban, Lengyelországban és Japánban. A legkisebb a munkanélküliség azokban az államokban, amelyek feladták az aranystandardot. Az Egyesült Államokban a munkanélküliek száma az összmunkásság teljes 20 százaléka.

— **ÚJRA ÖSSZEÜLT AZ OROSZ-ROMÁN VEGYES BIZOTTSÁG.** Kiscevből jelentik: Az orosz-román vegyes bizottság ma újra összeült Kiscevből, hogy a Dnyeszteren átszökött román és orosz alattvalók sorsáról határozzon. A bizottság tárgyalásainak eredményeképpen az orosz hatóságok már ki is adtak 10 fiatalembert, akik katonai szolgálat elől szöktek át Oroszországra.

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjük figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

★ Purim esély. A Brassói Izraelita Nőegylet f. é. március 22-én az Elite kávéház helyiségében férfi jelmezben esztétily rendez, melyre már most felhívja a közönség figyelmét.

A pénzügyminisztérium közölte, hogy miképpen állittassanak ki azok az utalványok, amelyek a tavaszi állami szállításokból származó követelésekre vonatkoznak. A minisztérium ugyanis azt tervezi, hogy ha a 150 millió frankos kölcsön összegéből a tisztviselői fizetések és nyugdíjak kiegyenlítése után marad még, ezt a magánvállalatokkal szem-

Több benne az önön egyéniségének szerelmébe szédültség és a nő, mint az alkotó és alakító színész. Játékában nek a tudatosság, az értelem, de az ösztönös élet sem kevesebb. A megmagyarázhatatlan idegremegések, a hisztérikus nyugtalanság, az ideges fehér kezének, lábának szüntelen vonagló és galvanikus mozgása: — tudaton kívüli, beteges ösztön testi jelensége. A szerep a fontos neki, amely számára alakítható keret, mint a ruha: jelmez, Szerep. A szöveg megbomlik, a szavak széthullanak körülötte, hangja, beszéde, mozgása, arcjátéka, szinte merev egységbe tömörül és nem a szerepben adott embert játsza: önmagát éli át a színpadon. A csupa ideg nő, a hisztérikus nő típusát testesíti folyton.

A megjelenéséből, arcjátékából, tragikai varázs lehellete árad. Az egyéniségéből sugárzik valami beteges fénylés, benne remeg mozgása minden vonalában, az ok nélkül gyötreni, pusztítani akarás tudaton kívüli vonzása. Mikor nem démonikus alakot testesít, akkor is kiütözik ideges lényének az a lényege, amire az orvos megértőn, fejbólintva mondaná: Hysteria. Ez csillog ki arcjátékából, míg arca széppé nemesedik a fájdalom kifejeződésében. A leopárd, a vadmacska halálba hajszolásra kész, simuló mozdulataival csuszlik a férfi és az eljövendő drámai pillanat elé: női sátánizmus. A hangjából kicsap valami ellentmondást nem tűrő erély, akaratosság, démonikus éhség a pusztításra: idegesen mozog minden tagja, mikor a férfi nyugalmát látja, de ijeszítő fásúltságba dermed, mikor az őrlőve kinlódik előtte.

Keserű, fanyar művészetének az ize, zokogásában tudatlan bűnbánat fuldokol és hangtalan beszédében fojtott tüzek izgalma izzik ijeszőn. Mikor a tapsvihar kiszólitja, rivaldarágyogásban: szépvonalu, fehér márványszobor, a keze és a lábfeje remeg, — az idegei tovább játszanak.

Ez az asszony, aki színpadról a nézőt, az életben a férfit kárhoztatosan lenyűgözi: nem széparcu nő, — de tragikai büvölet van a szemében, az arcán. Sem orra, sem husos szája nem szép, de groteszken játszó arcvonalai az élmény hatására csodálatosan átalakulnak. Karcsu alakja rendkívüli hajlékonysággal mozog és tud dermesztően szoborra merevedni. Arc- és tagjátéka hallatlan teljesítképeségű, organumának hangszerezése bámulatosan sokszínű. Keze külön életet él minden mozdulatában, lába a kivágott félcipőben is kifejezően beszél, de láttuk meztlenül lépni, táncolni filmben: ez a márványfehér nő láb oly beszédesen fejez ki némajátékot, mint az arc. Tilla Durieux játéka tudatosság, csupa fölényes intelligencia, de azért nem nyomja el az ösztönösség inspirációit sem.

Ne éljük meg emberi és művészi hibáit: az életnek, a nő és a férfi viszonyának olyan megoldhatatlan problémáját jelképezi fájdalom idegvonaglásban, fokozott lélekizásban, amely már, — bűnhődés és megdöbbentő erejű művészet.

T. E.

ben fennálló állami tartozások részbeni törlesztésére fordítja.

— **HALALOS ÍTELETEK BELGRÁDBAN.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv államvédelmi bíróság tegnap új tárgyalást tartott Schlegel Antal zagrabi szerkesztő gyilkosainak ügyében s ítéletet hozott Babics és Poszpil vádlottak felett is. Minthogy a két vádlott időközben külföldre menekült, a bíróság in contumaciam mondott ítéletet felettük és mindkettőjüket köléltali halálra ítélte. A nagy politikai bűnpörben egyébként az államvédelmi bíróság már régebben ítélezett és azt a két vádlottat, akik akkor halálra ítélték, már ki is végezték.

Tőzsde

1931 március 15.

Zürich (nyitás): Berlin 122.75, Amsterdam 208, Newyork 516, London 187.25, Páris 20.33, Milánó 2672.50, Prága 15.28, Budapest —, Belgrád 902.50, Bukarest 308, Varsó 57.80, Bécs.

BRASSÓ „Modern Mozeó” Telefon 518	
Ma kedden utóliára a diadalmas sikerű német filmpere	Holnap, szerdától Premier!
„Valandos kimenő” (MADAME HAT AUSGANG)	
Liane Haid és HANS BRAUZEWETTER	
„UT A MENNYORSZÁG FELE”	
Ég és pokol	
100%-os német beszélőfilm	
Janette Gaynor és Charles Farrel.	

B. L. 5. OLDAL

— **LAKASFELMONDASBÓL IRREDENTA-**
PER. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Mint ismeretes, az új lakbértörvény alapján az összes szerződéseket május elsejére fel lehet mondani. Erre március elseje volt az utolsó határidő és Kolozsváron rengeteg felmondás is történt ezen az alapon, közjegyző közbenjövétél. Az egyik háztulajdonos megbízásából dr. Cseke Vince közjegyző kézbesítette ki több lakónak a felmondó levelet, aminek során szinte elkerülhetetlen szóváltás támadt az agresszív lakók és a közjegyző között. Néhány nap múlva dr. Cseke arra ébredt, hogy irredenta váddal feljelentették. A rendőrségen, ahová beidézték, nem is vették komolyan azt a vádat, hogy ez a közismerten korrekt közfunkcionárius hivatalos minőségében a román államra sértő kijelentéseket tett volna. Különösképpen azonban a felmondott lakók rögtön négy tanút is tudtak állítani, aki hallotta volna, amikor dr. Cseke állítotag azt mondogatta, hogy más világ lenne ma erre felé, ha magyar uralom alatt marad Kolozsvár. Mindamellett az ügyiratokat áttették az ügyészre és most Kolozsvár egész társadalma felfokozott érdeklődéssel várja a furcsa irredenta vád további sorsának kialakulását.

— **Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szívdégesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét** esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **EGY KÜLÖNÖS RABLÓTAMADÁS, AZONNALI ELBOCSÁTÁSSAL.** Tudósítónk jelenti: Ráncea Juliust 1931. novemberében ideiglenes szerződéssel Kolozsvár városa vámosnak alkalmazta, 25 százalékos jutallékkal. Február negyedikén reggel megjelent nála a városi vámos főellenőre és megállapította, hogy több járműtulajdonosnál harmadikáról szóló nyugtákat talált, holott az ilyen cédlék csak arra a napra érvényesek, amelyre váltották. Az esetről felvett jegyzőkönyv szerint Ráncea manipulált a vámcédulákkal és ezért úgy ellene, mint Orosz György ellen, ellen a város vizsgálatot indított, majd 29992—1932. szám alatt az iratokat áttette az ügyészre. Tíz nappal később, február 14-én éjjel 2 órakor egy háromtagú társaság zörgött be a szamosfalvi vámbázhhoz, hogy azonnal nyissák ki az ajtót, mert különben betörik. Ráncea egyedül ment ki, mire a három ismeretlen nekitámadt és az egyikük a nála levő fokossal súlyosan megsebesítette a vámost. Reggel Ráncea jelentést tett erről előbb a központi, majd a kerületi rendőrkapitányságon, amely a vizsgálat során megállapította, hogy az egyik támadót, aki Ráncea megsebesítette, Orbán Józsefnek hívják. A vámos a városnak is jelentést tett erről a támadásról, amelynek okát maga sem tudja. Március elsején úgy Ráncea, mint Orosz ellenőrt a város elbocsátotta. Az erről szóló hivatalos végzés úgy állítja be a dolgot, hogy Ráncea maga rendezte ezt a rablótámadást, hogy ezáltal elterelje magáról a jegymanipulációk vádját. Ezzel szemben Ráncea azt hangoztatja, hogy az érvénytelen jegyeket a felesége adta ki tévedésből, amikor ő nem volt otthon. De, ha csakugyan elküldte vissza az iratokat, miért nem tartóztatták le? A vámos állítása szerint politikai hajszának az áldozata, mert ő liberális párti, míg a főellenőr a nemzeti párt egyik legtüzeesebb választási kortese, aki már régen áskálódik ellene.

— **A nagyváradi nyugdíjasok kétségbeesése.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi pénzügyigazgatóság ma ismét botrányos események színhelye volt. A nyugdíjasok megtudták, hogy Bukarestből az elmaradt nyugdíjak kifizetésére másfélmillió lej érkezett, amiből azonban csak félmilliót fizettek ki a nyugdíjasoknak. Az elkecseregetett nyugdíjasok erre hangos tüntetésben törtek ki, követelték a vizsgálat megindítását.

— **Kaszával-kapával támadtak a végrehajtóra.** Nagyváradról jelentik: Városeszenes közszéghen tegnap megjelent egy végrehajtó, hogy a gazdáknál a hátralevő adók fejében foglaljon. Az amugy is elkecseregetett és könnyen felfolpanó talusiatok egyik gazda felhívította, mire kaszával-kapával nekiestek a végrehajtónak, aki hanyat-homlok menekült a barátságatlan közszéghől. Ma csendőrség szállta meg a falut és egyben megindult a vizsgálat a felbujtó ellen.

— **Elvesztett írógép.** Lapunk egyik munkatársa f. hó 11-én, pénteken este bérantón kiutazott az állomásra, s írógépét az autóban felejtette. Ezután kéri, hogy az illető autó vezetőjét, vagy bárkit, aki tud valamit a szóbanforgó írógépéről, keresse fel személyesen vagy telefonon a B. L. szerkesztőségét.

Minden áldott állapotban levő anya a vitaminokban gazdag, táperőkben dus Ovomaltine-t használja reggelire, uzsonnára.

PÁRISI SZINFOLTOK

A szőke nő ruhája

Páris, március 15.

Akár hiszik, akár nem, a szőkének nagyobb gond az öltözködés, mint a barnáknak.

Barna- és fekete hajuk élénk sárgával, vidám pörössel, jülékos kékkel emelhetik ki szépségüket, mindez nem szabad a szőkének, akinek nagyon meg kell gondolnia, hogy milyen színt válasszon, hogy az haját „ne nyomja”. A szőkének mindig készen kell állni a színházi hatás vádjá ellen. Példának okáért az aranyhaj árnyékában a fekete kosztüm mindig drámai hatást vált ki.

Ezért a szőkének, ha fekete ruha van rajta, egy kis beigehez vagy fehér diszhez kell menekülnie. A szőkehajú nőt a fekete ruha még arra is kötelezi, hogy gyöngygyűrűvel nyitja a fekete színt, de ezt is izléssel kell cselekednie. Egy kis kristály, jaspis vagy rózsakavarc is megfelel.

Sok kedves színem van, de a sok közül is különösen szeretem a sartróz-zöldet és a halvány, ködös kéket. Estére, azt hiszem, csak egy szín illik: a fehér. Ez idén szőkek előszeretettel hordják a beige egy sárga árnyalatát, amelyet banánszínnek hívnak. Nagyon vonzó hatása és kiemeli a haj szép szőkeségét.

Ha a szürke ezidén nem is szerepel a divatszínek között, uccai ruháim mégis szürkék. Tavaly csak fehérrel díszített fekete hordtam az utcára, de unalmas ugyanazokat a színeket két éven át megismételni.

Szőkének nehéz és izgató probléma a kalap. Merészen kell lenni, de egyúttal decensnek is, kihívónak, de háziasnak is. Vigyázni rá, hogy elég, de mégse sok mézsinű haj kandikáljon ki alóla. Ami a barnának jól áll, nem jó a szőkének!... Szőkek, vigyázz!

Összefoglalva szőke teóriámat: minden színt úgy kell megválasztani, hogy a szőkeséget alátámassza és hangsúlyozza.

Uccára: fekete, a megfelelő segítő színekkel, beige, őszi levélbarna, paucakzöld és szürke.

Sportra: fehér, sötétzöld, beige, barna és tengerészkek.

Estére: fehér.

y.

— **AGYONVERTÉK A TOLAKODÓ UD-**
VARLÓT. Temesvárról jelentik: A temesgyei Sipes közszéghen Duto János 38 éves gazdálkodó, hosszú idő óta szerelmével ostromolta Dancea Illés gazda feleségét. A fiatal aszszony többször panaszkodott férjének, hogy Duto üldözi. A házaspár néhány nappal ezelőtt, véget bosszura határozta el magát. Meghívták vendégségbe a szerelmes fiatalembert, leittatták pálinkával, majd Dancea előkapott egy dorongot és azzal többször fejére sujtott. Duto János kimenekült az utcára, a házaspár azonban ide is követte és itt addig ütlegette, míg volt benne élet. A gyilkos házaspárt letartóztatták.

— **ÖNGYILKOS LETT ZSOMBOLYA**
EGYIK LEGTEKINTÉLYESEBB POLGÁRA. Temesvárról jelentik: Zsombolya egyik legtekintélyesebb polgára, Graim Zsiva, negyvenhat éves kereskedő, a gazdasági válság következtében néhány hónappal ezelőtt teljesen tönkre ment, a valamikor jómódú ember nem tudott beletörődni a kényszerű nyomorúságba és ezért tegnap a zsombolyai személynat elé vetette magát. A mozdony kerekkel teljesen összeroncolták a szerencsétlen embert és egyes húscafatokat kilométerekre vontak magával a teljes sebességgel száguldo vonat. Négy gyermeket és feleséget hagyott hátra.

— **ÖRÖKSÉGI ELSZÁMOLÁS BAL-**
TÁVAL. Nagyváradról jelentik: Csunya örökségi harc jutott el halálos fináncjához a biharmegyei Jánosda közszéghen. Kiss György hetvenhárom éves gazda már hosszabb idő óta rossz viszonyban él vejeével, Lenka Györggyel, amiért az állandóan sürgette felesége örökségét. Kiss mindannyiszor leintette, hogy már ugyis hetvenhárom éves, várjon békében, amíg meghal. Kedden megint szóba került az örökség, amelyet az öreg ezúttal sem akart kiadni. A nő és annak felesége annyira feldühödtek, hogy baltát ragadtak és azzal addig ütötték az öregember fejét, amíg holtan nem esett össze. A gyilkosságban segítségükre volt az öregember Éva nevé unokája is. Mindhármat letartóztatták.

— **MENNYI PÉNZT LEHET CSEHSZLO-**
VAKIABÓL KIVINNI PRÁGÁBÓL jelentik: A csehszlovák nemzeti bank a pénzügyminisztériummal egyetemben újabb devizarendeleket adott ki. A postatakarékpénztáraknál minden különleges engedély nélkül külföldre legfeljebb kétszázkoronás pénzküldeményt lehet küldeni. Külföldi bankjegyeket, csekkeket, vagy váltókat, avagy külföldi valutát engedély nélkül havonta 3000 koronáig lehet kivinni, ez azonban csakis gazdasági okokból történhetik. Az utasok utlevél alapján minden különleges engedély nélkül egy hónapban legfeljebb 3000 koronát vihetnek ki, abból is csehszlovák valutában legfeljebb ezer koronát. Nagyobb pénzüszteget csakis enge-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 17171

déllyel lehet kivinni s ezt az utlevélen is fel kell tüntetni. Drágaköveket engedély nélkül kivinni nem szabad.

— **Az őszi vetések állása mindenfelé.** A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint Európában január hónap folyamán inkább enyhe, száraz időjárás volt. Sok helyen a hó teljesen elolvadt s a vetés fejlődésnek indult. Általában február elején az őszi vetések állása mindenfelé kedvező, kielégítő volt, csak egyes vidékek panaszkodnak a dudva és gaz elszaporodása miatt, míg másutt a rovarok is felléptek. Aggasztó volt a helyzet a várható erős fagyok miatt, amelyek egész Európában február közepétől jelentkezték. A behavazott vidékeken a fagykárak jelentéktelenek voltak, sőt a fagy kiirtotta a rácsálókat és a rovarokat s így kedvező hatásnak is mondható, ami különösen Francia- és Olaszországra vonatkozik. Jelentősebb fagykárokat jelentett Magyarország is, valószínű, hogy még más államok is jelentkezték majd fagykárokkal, melyek mértékét a hóolvadásig nem tudják megállapítani. A szovjetköztársaság területén az időjárási viszonyok ugyanolyanok voltak, mint Kelet-Európában, vagyis januárban enyhe, hónélküli tél volt, s februárban hirtelen fagyok léptek fel. A jégkéreg sok helyen elpusztította a zöld vetést. Indiában a január erősen hideg és száraz volt s a vetések erősen szenvedtek. A szárazság február első hetéig tartott s csak a második héten jelentkezett csapadék. Az aratáskilátások közepesek. — Az Egyesült Államokban a január ugyan csak száraz, mérsékelt meleg volt s a buzatermelő vidékek teljesen hó nélkül állottak. Február közepén erősen kezdett havazni. A vetések állása itt általában kielégítő, sőt jó. Észak-Afrikában a vetések állása februárban általában kielégítő volt, ami a kiadós csapadéknak köszönhető.

DÉCEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

A hősök temetőjében kaptak disz-sírhelyet a kereszt tövében és amikor a koporsókat lebocsátották földanya mélyébe, a kivénnyelt diszszád sortűzzel bucsúztatta az elköltözött bajtársakat.

A temetőből hazamenet Bognárral tartott együtt. Jó ideig szótlanul haladt egymás mellett a két férfi, a két régi munkatárs.

Végre Bognár törte meg a csendet.

— A temetés előtt kaptam meg a sürgőnyt.

A várost ki kell üríteni.

Nehezett sóhajtott.

— És... és... ki fogják üríteni?

Lemondólag legyintett.

— Illet mit tegyünk... Száz ember fordítsa meg a történelem szekerét? Talán már holnap megkezdődik a kiürítés. Hyrossik adia át az utasítást. Most már minden energiám csak arra irányul, hogy a várost megóvjuk az új megpróbáltatásoktól. Hogy milyen harcot kellett megvívnom Hyrossikkal is. Mindenképpen azon volt, hogy ki kell fosztani az ékszerszer boltokat és el kell vinni minden értéket. Csak a legmerészebb fenyegetésekkel tudtam eltéríteni szándékától.

— De azért egy demonstrációt csinálunk az ántánt felé. Ennek a két anglusnak. Ma este felvonultatjuk a szovjet-ház elé a várost és a katonaságot.

— Mi értelme ennek?

— Ha semmi más, egy tiltakozó ordítás a világ felé.

— És este megvolt a felvonulás a szovjet-ház előtt. Ezrével és ezrével töltötték meg a tömegek a főutca széles torkolatát. Az internacionális hangjaira, harsány vezényszavakra vonult fel a helyőrség. A város háziezrede. A vaskatonák, akiket most sorozott a szovjet, akik most mind harcrakészek és ha neki engedik őket a hátráló ellenségnek, akkor nem lesz megállás Igloig.

Az erkélyes szoba ablakában tényleg megjelent a két ántántiszt. Riadó, szen-

vedélyes kiáltás árja csapott fel hozzájuk, úgy, hogy visszavonultak az ablakból.

A nagy erkélyen pedig újból a szónok kara helyezkedett el. Bognár mondta az első beszédet. Szenvedélyes vád és tiltakozás az imperialista hatalmak ellen, amelyek a győzelem eredményét diplomáciai jegyzékekkel akarják kicsavarni a diadalmas vörös hadsereg kezéből.

— Nem adjuk, nem adjuk! — zug fel a tömeg vihára.

— Ezt eskünek fogadom! De figyelmeztetem a várost, hogy egyszer már történt ilyen eskü és akkor ezt az esküt megszegtek.

— Nem adjuk! Inkább itt halunk meg valamennyien.

Bognárt is elragadta a tömegszenvédel. Ebben a pillanatban talán úgy érezte, hogy mégis meg lehet foridítani a történelem szekerét.

Jobbja magasba lendült.

— Azt ijenjük tehát az ántánt imperialistáinak, hogy nem engedünk. Jöjjenek fegyverrel a kezükben ellentünk és úgy vegyék ki kezünkől azt, ami a miénk. De jegyzékekkel nem fognak kifüstolni bennünket innen.

Dobos elvtárs szólott másodikkal. A lobogó sörényű, fekete hajszu kőmivesember ugy ordított, hogy már a második mondatra berekedt. De mégis gyűjtő hatást ért el beszédével, amelyben csak úgy viharzott a tömegek szenvédelye.

— Ezt a várost mi építettük fel, a mi nagyapáink és apáink kőmives kanala vakolta össze a köveket. Azt üzenjük az

ántántnak, hogy előbb tövig lehordjuk ezeket a köveket, minthogy ide a cseh imperializmus hadsereg betegye a lábát.

A két ezrednyi katonaság zárt négyszögű oszlopa most menetorokra szakadt, újból rágyújtott a katonabanda az internacionáléra és ujjongó tömegek kísérték a kaszányáig a város katonáit.

De reggel már indultak az első menekülő vonatok. Újból százan és százan hagyták el a várost, még mielőtt a kiürítési parancsot kiadták volna. Az első vonatokra azok szállottak, akik tulságosan exponáltak magukat a szovjet mellett és most idejében biztonságba akarták juttatni a családjukat, mielőtt talán harcok színhelyévé változna a város. Hire ment annak is, hogy listák készülték, bizony, maradtak itt megfigyelők és ha megváltozik a helyzet, akkor elkövetkezik a megtorlás. Nem csoda, ha a gyengébb idegzetűek a veszedelem első hírére megszabadtak.

Pista felpakolta Ágit is egy ilyen menekülő vonatra. Nincs értelme, hogy a leány itt maradjon. Menjen Pestre és ott várja be a fejleményeket. Amint teheti, utána megy és akkor megbeszéli a további teendőket. Odaadta a leánynak a Kolumbán pénzt is, hadd vigyázzon rá addig, amig eljön érte.

Elnézte a menekülőket. Mennyi régi, kedves arc, újból megcsapolódik a város vére, újból elveszti régi fiainak jókora tömegét, új helyek készülnek. Akkor meg hát mire volt jó az egész farsangi komédia, ez a háromhetes vörös bohóckodás, miért kellett kockára vetni újból ezer és ezer embernek kéréses egzisztenciáját? Hát hova fussanak most ezek a vándormadarak és hol állapotjanak meg?

Jeney főmérnök sópáncsok mellett.

— Oh Istenem hát kellett ez nekem, Tönkrementem, uram, tönkrementem.

Astra (Anolló) Mozgó BRASSÓ

Kedutól, március 15-étől közkivanatla

„Az álmaras” (DER FALSCHER FELD Marschall)

című filmreprise — Főszerepben Vlasta Burian és Roda Roda.

JÖN: **„Egy szép kék szempár”**

MARCIUS 17

B. L. 6. OLDAL

KÖZSZÁLLÍTÁS KÖZMUNKA

Március 19: Székelykeresztur tanácsa árlejtést tart a Bacau megyei erdejében levő fa eladására. Ugyanaznap másik árlejtés lesz a városi adminisztrációnak szükséges irodai felszerelés beszerzésére. (Hiv. lap 51 sz.)

Március 21: A bukaresti csendőrpáncsnokság árlejtést tart a fővárosi csendőrség husszükségletének beszerzésére. Az iparügyi minisztérium árlejtést tart 45 ezer kg. benzol beszerzésére. (Hiv. lap 61 sz.)

Csikvármegye tanácsa árlejtést tart a Gyimes határában fekvő fa eladására. (Hiv. lap 54 sz.)

A kolozsvári erdőigazgatóság árlejtést tart több Nagybánya-környéki erdő kihasználásának bérbeadására. (Hiv. lap 55 sz.)

Március 24. Csikvármegye prefektúrája árlejtést tart az 1932 évre szükséges irodai és nyomtatvány felszerelés beszerzésére. (Hiv. lap 55. sz.)

Március 26: A monopol-igazgatóság Bukarestben árlejtést tart olajszerűségeinek beszerzésére. (Hiv. lap 60 sz.)

A temesvári politechnikum árlejtést tart az iskolának 1932 évre szükséges irodai és nyomtatvány felszerelés beszerzésére. (Hiv. lap 55 sz.)

Március 29: Kolozsmegye prefektúrája árlejtést tart a Gyalu-Reketo községeket összekötő útvonal kövezéséhez szükséges kavics beszerzésére. (Hiv. lap 51 sz.)

Arad város tanácsa árlejtést tart egy 2 tonnás teherautó karosszériájának beszerzésére. (Hiv. lap 55 sz.)

Március 31: A Monitorul Oficial igazgatósága árlejtést tart Bukarestben egy papírvágó gép beszerzésére. (Hiv. lap 62 sz.)

A fogarasi garnizon parancsnokság árlejtést tart a csapattesteknek 1932 évre szükséges kenyér ellátására. (Hiv. lap 51 sz.)

A magánutak vezérigazgatósága árlejtést tart a Valea Mare, Kisborosnyó és Nagyborosnyó (Háromszék megye) közötti autóbusszjáratnak, négy évre való bérbeadására. (Hiv. lap 51 sz.)

Kolozsmegye prefektúrája árlejtést tart nagyobb mennyiségű kavics beszerzésére. (Hiv. lap 51 sz.)

Április 1: A szamosújvári General Praporgescu kaszárnya hus és szalonna-szükségletének beszerzésére árlejtést tart. (Hiv. lap 62 sz.)

Április 2: Bukarest 3000 vagon bükk, 2000 vagon tölgy, Biharmegye 350 vagon bükk, 1050 vagon tölgy, Temesvár 650 vagon bükk, 600 vagon tölgy.

Április 2. Kolozsmegye prefektúrája árlejtést tart utkövező kavics beszerzésére. (Hiv. lap 51 sz.)

Április 2-16: Az ország összes prefektusai árlejtést tartanak a vármegyéknek szükséges tűzifa-faanyag beszerzésére. Az árlejtéseket az erdélyi megyékben az alábbi napokon tartják meg:

Április 4: Kolozsvár 500 vagon bükk, 900 vagon tölgy, Szeben 500 vagon bükk, Oravica 60 vagon bükk.

Április 4: Kolozsmegye prefektúrája árlejtést tart utkövező kavics beszerzésére. (Hiv. lap 51 sz.)

Április 5: Fogaras 200 vagon bükk, Arad 400 vagon bükk, 600 vagon tölgy.

Április 5: Brassó város tanácsa árlejtést tart az új közúti vágóhidnál megkezdett kutatási munkálatok folytatására. (Hiv. lap 56 sz.)

Április 6: Brassó 270 vagon bükk, Turu-Severin 430 vagon cser,

Április 7: Sepsiszentgyörgy 180 vagon bükk, Gyulafehérvár 120 vagon bükk.

Április 7: A marosvásárhelyi katonai garnizon árlejtést tart a Mihai Nagyvajda kaszárnya javítási munkálataira, 296 ezer lej értékben. (Hiv. lap 60 sz.)

Április 7: Kolozsvár város tanácsa árlejtést tart a Vlahuta utca sarkán levő városi üzemhelyiség bérbeadására. (Hiv. lap 51 szám.)

A Monitorul Oficial igazgatósága árlejtést tart 3 laposnyomó-gép beszerzésére. (Hiv. lap 55 sz.)

A Máramaros-sziget-Cămară jövedék-igazgatóság árlejtést tart 540 ezer kgr. I. oszt. tűzifa és 4 ezer kgr. I. oszt. faszén beszerzésére. (Hiv. lap 56 sz.)

Április 8. Nagykömlös község árlejtést tart 8 vagon fa beszerzésére és egy hid építésére. (Hiv. lap 62 sz.)

Április 8: Csikszékreda 180 vagon bükk, Torda 25 vagon bükk.

Jövő héten kezdődik

a B. L. új regénye

Orbók Attila: A párisi leány

Néhány nap múlva beveződik a B. L. hasábjain Vécsey Zoltán „Siro város” című hatalmas regényalkotása, amely a leszerelést és a forradalmi idők nyomait kísérő események tükrében mutatja be a cseh uralom alá került magyar Felvidék életét. Nem is szükséges különösebben rámutatnunk arra, hogy miért, de ennek a regénynek különösen nagy olvasótábora volt Erdély magyar társadalmának minden rétegében, hiszen Vécsey Zoltán írásművészetét a valóság megdöbbentő erejével érzékeltette az összeomlás, a forradalmi kaosz és az impériumban való elhelyezkedés problémáját.

A B. L. új regénye egészen más területekre viszi el az olvasót.

Levegője színesebb, derűsebb, meleg.

Meséje a magyar Alföld tágas síkján indul el és végződik egy budapesti kis főúszületből kifejlődött áruházban. Két főszereplője: a párisi származású magyar leány és a tönkrement alföldi gavalér. Kedves, meleg szerelmi regény, sok-sok

örök emberi vívódással, légvárkergetéssel, romantikával, s végül is a munka boldog közösségében fogant szerelem tiszta győzelmével.

Írója Orbók Attila, akinek írói értékeit nem szükséges különösebbképpen kiemelni. Állandó munkatársa budapesti lapoknak, elbeszélései és regényei s különösen színpadi alkotásai már nevet és elismerést biztosítottak számára.

Párisi leány

című regénye színes és érdekes mesésövésével, egyszerű, de tiszta stílusával, gazdag és erőteljes leírásával és jellemzésével szinte túlhaladja a folytatásos újságregény kereteit. Bizonyosra vesszük, hogy a B. L. olvasói Orbók Attila néhány nap múlva kezdődő regényében — a melynek címe: A párisi leány — tiszta és igaz gyönyörűséget és szórakozást fognak találni.

Orbók Attila az új magyar írógeneráció egyik legkiválóbb alakja és bizonyosra vesszük, hogy ezzel a regényével megszerzi az erdélyi magyar közönség osztatlan érdeklődését és szeretetét is.

Szakadatlanul pereg a dob...

Már azokat is elárverezik adóba, akik nem tartoznak

Blázi Lajos 62 éves kolozsvári cipésmester kálváriája egy 9000 lejes adóhátrálék miatt, amely nem az övé

Kolozsvár, március 14.

Már sok furcsaságot és felháborító visszaélést produkált eddig is az országszerető minden lehengerelő adóterror, de Blázi Lajos kolozsvári cipésmester esete példa nélkül áll az adómizériák történetében. Blázi ma 62 éves ember, aki évek óta nem dolgozik. Hogy mégis miből él, az igazán csoda, mert

habár palamikor a munkásbiztosító pénztár alkalmazottja volt, a nyugdíjától úgy ültök el, hogy a szolgálati idejéből két hónapot nem akartak neki igazolni,

amikor az eskü le nem tévese miatt kitétek állásából és emiatt a két hónap miatt nincs meg a nyugdíjigazsághoz kötött tízevi szolgálat.

Blázi Lajos, mint öreg és munkaképtelen ember, 1929-ben adómentességet kért. Meg is kapta. Ugyanígy történt 1930-ban, míg tavaly és erre az évre már ki sem vetettek rá adót, úgy, hogy ilyenformán Blázi Lajos azon ritka kevesek és boldogok közé jutott, akiknek nem kell rettegniük az adóhivataltól. Csak-hogy nem olyan könnyű dolog ám kiszabadulni az adópréskarmai közül.

Miután régi díjat Kolozsváron, hogy közéleti előkelőségeknek százezer lejes adóhátrálékaik lehetnek építkezésre visszamenőleg, a kincstár a kisembereken próbálja behajtani a Bukarestből fenyegetések kíséretében előírt összegeket.

És így bukkantak rá valahol, hogy Blázi Lajos 1924 és 1927 között nem volt felmentve az adófizetés alól és még tartozik is. Hogy mennyivel tartozik, azt ma még nehéz megállapítani. Blázi azt mondja, hogy a kérdéses négy esztendőről megvannak az összes adóhivatali írásai, a melyekkel

be tudja bizonyítani, hogy az egész időre nem tehetett ki a globális adója 900 lejt. Ezzel szemben 1930 novemberében az adóhivatal minden külön értesítés helyett kilencezer lejt adóhátrálék miatt lefoglalta Blázi teljes lakás-berendezését.

A kétségbeesett öregember azonnal ügyvédhez szaladt, aki a bemutatott iratok alapján megnyugtatta, hogy csak félreértésről lehet szó, vagy pedig a pénzügyigazgatóságtól még nem értesítették ki az adóhivatalt Blázi adóügyi helyzetéről. Ugy látszott, hogy valóban így kell legyen, mert egy darabig nem háborgatták az öreg cipésmestert. Most március másodikán azonban lecsapott a bomba.

A kerületi adóhivatal kikézbessítette Blázinak a végzést, hogy a nemlétező kilencezer lejes „adóhátrálék” miatt március 9-ikére kitűzte ellene az árverést.

A végzés hibásan Blázi névre volt kiállítva és így Blázi megtagadta az átvételt, de az adóhivatal embere egyszerűen letette az asztalra és elment. Blázi

újra elment az ügyvédjéhez, aki most is megnyugtatta, hogy nem lehet semmi baja, mert az egész eljárás csak tévedés.

Ez a megnyugtató azonban teljesen alaptalannak bizonyult, mert március kilencedikén délből megjelent Blázi Lajos Rudolf-ut 8 szám alatti lakásán a végrehajtó egy rendőr kíséretében és egy társzékkel, hogy a lefoglalt bútort elvigye. Az öreg ember hiába rimázkodott, hogy legalább annyi haladékok adjanak neki, amíg a pénzügyigazgatóságnál elintézi, hogy szüntessék meg ellene az igazságtalan adóhátrálék, nem volt számára kegyelem. A végrehajtó utasítására a lakás teljes berendezését, az ágyakat kivéve, felrakták a stráfszékre. Ekkor

Blázinak az egyik szomszédakója azt a közvetítő javaslatot tette, hogy ő hajlandó ezer lejt fizetni, csak függeszték fel az árverési előkészületeket, de a végrehajtó kijelentette, hogy csak akkor rakatja vissza a bútort a helyére, ha legalább 5000 lejt törleszt Blázi.

Miután erről nem lehetett szó, a holmit elvitték a Széchenyi-térre, ahol az árveréseket szokták tartani.

Blázi Lajos utolsó kétségbeesésében elfutott az ügyvédjéhez, hogy mentse meg a kis holmiját, amit egy egész élet alatt nagynehezen megszerzett és eddig még

sikeresen még is tartott. De

amikor Blázi az ügyvéddel együtt kiért a Széchenyi-térre, az árverés már be is fejeződött és Blázi Lajos 15 ezer lejt erő holmija 3600 lejért gazdát cserélt.

Igy halt hősi halált Blázi Lajos 62 éves polgár az adófronton.

Most azután Blázi, ha van rá pénze, — hát van? — keresheti az igazságot, hogy vajon melyik előkelőség adóhátráléka miatt árverezték el az ő holmiját. És ha kiderül is, hogy tévedés volt az egész, mikor fogják neki a kárát megtéríteni?

Spot

A román jéghekkci csapat szép szereplése Berlinben

Berlin, március 15.

Az európai jéghekkci bajnokságok mérkőzéseinek során hétfőn a következő mérkőzések kerültek eldöntésre: Németország—Svédország 1:1, továbbá Anglia—Románia 1:0. A román csapat szereplése erőteljes játékkal és szép kombinációival nagy érdeklődést keltett. Ennek a mérkőzésnek részeredményei 1:0, 0:0, 0:0, is igazadják, hogy a román jéghekkci csapat nagyszerűen megállotta a helyét.

Romániában is megkezdődött a labdarúgó szezon

A hivatalos bajnoki szezon megkezdése az ország nagyrésztében a kedvezőtlen időjárás miatt halasztást szenvedett. — Mindameltt vasárnap több városban voltak már mérkőzések.

Nagyvárad:

Törekvés—Egyetértés 4:0 (2:0).

Törekvés—Makkabea 2:0 (1:0).

Crisana—Colping 2:1 (1:0)

Nagyszeben:

HTV—NSE 2:1 (1:1).

Bukarest:

CFR—Olympia 3:3 (3:1).

Szatmár:

Barkochba—Máramaros-szigeti SE 0:0.

↓ Március 23-án indul a Ripensia külföldi turájára. Temesvárról jelentik: A Ripensia március 23-án külföldi turára indul. Első mérkőzését Montpellierben játsza a temesvári együttes.

Marcel Guerlain
Paris

parfum &
poudre:

Rédoute masquée
Masque rouge

8 & 9

Rouges & Fards

és az ő különleges gyártmányu

Kapható a legújabb párisi csomagolásban

Egyedárusítás B R A S S O részére:

Drogéria Krafft és Herberth

Csak úgy garantáljuk gyártmányaink valódiságát, ha ezzel a védjeggyel vannak ellátva:

„A BUDAPESTI KALAND“

A világgönyöpiac nagy szenzációja Körmendi Ferenc, eddig ismeretlen írónak „A budapesti kaland” című regénye. Pályadíjat nyert. Egy angol-amerikai könyvkiadó vállalat kétezer különböző nemzetiségű író munkája közül „A budapesti kaland”-ot találta legméltozobnak a világreputációt és tekintélyt jelentő díjra. A pályázat feltételei meglehetősen kötötték voltak. A háború utáni idők formálta új embertípus életsorsa ennyi és ennyi betűt felölöl terjedelemben: ez volt a keret.

Azok, akik erre a világraszóló sikerre, a melyről a „Times” hasábsos cikkekben számolt be, felfigyeltek, indokolt kíváncsisággal párták a könyv megjelenését. Könyvkiadók és írók csodálatos érdeklődéssel vették kezükbe azt a munkát, amely egy tekintélyes nemzetközi irodalmi fórum díjra érdemestített elismerése folytán felzárta az eddig ismeretlen magyar író nevét a sioár mindennapok előítéletekkel súlyosbított apátiájából.

Es valóban, a regény, amely megjelenése első hetében ritkán látott népszerűsége tett szert, igazolja azokat, akik Körmendit felszínre vették. „A budapesti kaland” úgy tartalmának vonzó jellegénél, stílusának a téma légköréhez arányított kifejezésgazdagságánál, a lelki problémák mesterien megindokolt megoldásánál, valamint a cselekmény állandóan érdekesítő, variációkban gazdag, de meglátásaiban és érzékeléseiben mindig brutálisan valószínű, sorsokat és társulatokat átfogó sokszólamúságánál fogva, a háború utáni magyar irodalom kimagasló terméke.

A regény levegője magyar és nemzetközi. A nagy mérsárlást követő gazdasági és erkölcsi megfáradás szomorúan realiztikus dokumentuma, amelynek minden sora kortörténeti diagnózis. Az egyensúlyukból kilibbent, helyüket nem lelő öregek vergődése az új időritmus tempójától megkerült fiatalok, az anyagi gondtalanságért mindent feláldozó törtézők pénzéhes vonaglása, a jelszavak utvesztőin eltévedt koravének önkínzása, végül a beérkezettek életörömöt hajhászó érzékelensége és tudatoson egocentrikus etikája: ez ennek a megkapóan aktuális hősi szimfóniának mesterien megkomponált főtétele. Öntudatalatti érzések, kényszerképzetek és gondolatok kerülnek felszínre, amelyek talán valamennyiünkben élnek, de amelyeket letompít az idők széduletes, pelőt és szívet kikezdő rohanása, Körmendi lerögzítette a rohanó dolgok áramlását és analitikus szemmel a sors szeszélye irányította történések és adottságok mögé nézett. Páratlan megfigyelése és a jelesek hangulatát visszaadó tökéletes írásművésze azt az impressziót keltik, mintha ennek a nagy világbábszínháznak, amelynek valamennyi marionettji vagyunk, az író az egyetlen helyes ítéletű és következtetés regisseurje.

Két sors küzködése adja a regény vázlatát, két, a háború ideg-és karrieroncsoló időszakán átmentett fiatalember keserves elhelyezkedési harca. Az egyik — Kelemen — Pesten marad és elesik a krízisfantómmal való küzdelemben, a másik, — Kádár — a diákoskodás és dologkeresés sorompóin felbukva, külföldre vetődik, ahol ezernyi nélkülözés és elgáncsolás után, de a szűk magyar keretek lidércnyomása alól felszabadulva, rébe jut. Ennek a két fiatalembernek sorstragédiáján keresztül az író belevilágít ennek a keserves időszaknak tradíciós bomlasztó és erkölcsi megdöntő bizáris valóságába. A két főhős tragédiája a háború utáni generáció közös sorsdrámája: „mi mindnyájan első generáció vagyunk.” Ebbe a mondatba sűrűsödik a gondolati és gazdasági átöröklöttség alkonya. Elölöl kezdődik az

élet. A nyugodt, békés existenciák gondtalanságát felbáltja a létért való harc megálást nem tűrő irama. Kevesen vannak, akiket tehetségük, vagy a véletlen partra vetnek, a többieket elsodorja a tehetetlenség árja.

Ugy a főhősök, mint a sok száz epizódalak, akik ennek a drámának színpadán felvonulnak, az élet lobogó lángu, cifrázatlan figurái. Vonzalmak ösztönöségét, törtétesük makacsságát, szenvedélyük dinamikáját, ármanýkodásuk és gyöngédségük ösztönöségét csak olyanvalaki személyesíthette meg, aki átélésének és szellemiségének erejével lebentti félre a vajudó kor sokréti kárpitját. Fantázia és realizmus biztosítanak ennek a regénynek időtlen életet. Eredetisége, elevensége, sokoldalúsága, bámulatos. Szomorú, Wre fel és Joyce együttoéve.

„A budapesti kaland” mindenütt feltűnést fog kelteni. A föld minden országa kitermelte a maga Kelemenjeit és Kádárjait. A magyar sors tágabb értelemben világsors, visszhangja a meglódult világ fájdalmas nyögéseinek. Azért akár angol, vagy német, vagy akármilyen ajku olvasó gyönyörködik is a könyvben, ugyanannyira meg kell, hogy érezze a regény drámaiságát, mint mi, akik talán még közvetlenebb szemléletű vagyunk ennek a döbbenetes, végtelen távlatu sorstragédiának!

N. F.

A dicsőszenímártoni interimár bizottság elnöke súlyosan kifogásolja, hogy az iparosok nem járnak a román ifjuság táncestélyére

Dicsőszenímárton, március 15.
Most tartotta meg a dicsőszenímártoni Ipartestület ezévi közgyűlését. Az Ipartestület székházának nagytermét zsufolásig megtöltötték az érdekeltek.

Elsässer Miklós pékmester, ipartestületi elnök megnyitó beszédében rázolja az iparosság szomorú helyzetét. A kormány rövidlátó politikája következtében — mondja Elsässer — csak a társadalom egy rétegén akar segíteni és ezzel egy másik réteget teljesen tönkre tesz. Követeli a konverziónak a kisiparosságra való kiterjesztését, mert ellen esetben a társadalomnak ez az értékes rétege teljesen tönkre megy. A kereskedelmi kormány — mondotta tovább — ugylátszik nincs szüksége a kisiparosok keserves filléreire, inkább pártfogolja a kartelleket, melyek ma is 2—300 százaléket keresnek, míg az iparos annyit sem keres, hogy családjának a száraz kenyere megkeresse. A megpróbáltatások nehéz órájában kitartásra és összetartásra buzdítja iparos társait.

Koch Richárd nagyiparos az elnöki

megnyitóhoz való hozzászólásában kérdi az előjáróságot, hogy tett-e valamit az iparosság adójának leszállítása, az adóemelések, a közszállítások elnyerésére, a munkanélküli segélyezések stb ügyében? Erre egy olyan felszólalás következett, mely pártját ritkítja az egyesületek életében. Ugyanis a közgyűlésen jelen volt a minisztérium által kinevezett biztos, Vulentiu Joan személyében, aki egyben az interimár bizottság elnöke is. Koch Richárdnak az elnök helyett Vulentiu adja meg a választ. Beszédét azzal kezdi, hogy

tegnap volt a román ifjúság műsoros estélye, melyen az iparosok nem jelentek meg, csak az elnök.

Ezután halaszthatatlan dolgaira való hivatkozással otthagyja gyűlést.

Az új válsztások során elnöknek ismét Elsässer Miklóst és alelnöknek Cucerzan Alexandrut és Olcsvári Sámuel választják meg. Elsässer elnök meghatva köszöni meg a megtisztelést és záró szavaival a közgyűlés végetér.

Ha az anya napi hat cigarettánál többet szív, a nikotin 4—5 óra múlva bekerül az anyatejbe

— Napi tizenhat cigarettá már árt a csecsemő egészségének —

Düsseldorf, március 15.

A ginekológusok már hosszabb idő óta igyekeznek felhívni a cikkekben és szakelőadásokon az anyák figyelmét arra, hogy

a dohányzás árt az áldott állapotban levő asszonyoknak és a csecsemőknek. Most Emanuel dr. düsseldorfi orvos is cikkezik erről. Azt írja, hogy ma, amidőn sok asszony talán még intenzívebben hódol a dohányzás szenvedélyének, mint a férfiak, igen aktuális a kérdés, hogy mennyire hat ki az anya dohányzása a csecsemő egészségére, akit maga táplál. Emanuel dr. azt vizsgálta,

pajjon a nikotin a szoptató anya szerezetéből bekerül-e az anyatejbe, továbbá, hogy milyen feltételek között van ártalmas hatással a nikotinizált tej a csecsemőre. Vizsgálódásainak eredménye rendkívül figyelemreméltó.

Ha a szoptató anya naponta hat cigarettánál nem szív többet, a nikotin jelen-

létét az anyatejben

egyáltalán nem lehet felfedezni,

ezért feltételezhető, hogy napi maximális hat cigarettá mellett a csecsemő nem vallja kárát az anya dohányzásának. Ha az anya hat cigarettánál többet szív,

a nikotin négy-öt óra múlva megmutatkozik az anyatejben.

Mint reagál erre a gyermek? Megfigyelés útján megállapították, hogy

a gyermek egészségének nem árt, ha az anya nem lépi túl a napi 15 cigarettás adagot.

Nagyobb fogyasztásnál a nikotin oly nagymértv már az anyatejben, hogy veszélyezteti a gyermek egészségét.

Természetes, hogy annak az anyának, akinek fontos gyermeke egészsége, mindig lesz annyi ereje, hogy a szoptatás ideje alatt teljesen lemondjon a dohányzásról, mert magától értetődik, hogy az abszolút nikotinmentes tej egyedül alkalmas tápláléka a gyermeknek.

Groza Péter érdekes nyilatkozata a néppárti válságról

Dragomir professzornak nem volt joga a hunyadmegei tagozat nevében beszélni

Déva, március 15.

A volt Averescu-féle néppárt kettészakadását befejező szombati bukaresti gyűlésen, amely Gogát választotta meg a párt, illetve párttörődék elnökének, Hunyadmege nevében Silviu Dragomir dr. kolozsvári egyetemi tanár jelentette be csatlakozását Gogához. A kolozsvári egyetemi tanár Hunyadmege nevében beszélt, mintha a maga csatlakozása az egész megyei párttagozat Goga mellei állásfoglalását jelentette volna.

Közismert dolog, hogy a hunyadmegei néppártiak vezére és legmarkánsabb egyénisége Groza Péter volt miniszter. Silviu Dragomir váratlan jelentkezése a hunyadmegei párttagozat nevében értehető feltűnést keltett. Ha Groza és a

köréje csoportosuló párthívek valóban csatlakozni kívántak volna Gogához, ugy ennek a bejelentésére kétségkívül maga Groza lett volna a legilletékesebb.

Dévai munkatársunk felkereste ebből az alkalomból Grozát, akit a pártszakadás és az ebből keletkező személyi harc láthatóan mélyen érintett. Ő úgy Gogával, mint Averescuval a legmelegebb baráti kapcsolatot tartotta fenn s most, a mikor választania kell, úgy érzi, hogy ez a választás nem könnyű.

Munkatársunk kérdésére kijelentette, hogy a kérdésben a hunyadmegei tagozat még egyáltalában nem foglalt állást. Dragomir Silviu kolozsvári egyetemi tanárnak nem volt megbízatása arra, hogy a tagozat nevében beszéljen

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegszabák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

Bukarestben.
Dragomir professzor 1926-ban mint a Goldis-csoport egyik tagja jutott mandátumhoz Hunyadmegeben. Az akkori Averescu-kormány bukása után azonban soha nem jelentkezett többé a megyében s így a megyei szervezetről törölték. Nem is tag, tehát a hunyadmegei párt.

Kijelentette még Groza, hogy ő Dragomir professzor kijelentésének a hivatalos megcáfolása érdekében nem tesz lépéseket, mert az a meggyőződése, hogy hamarosan maga Silviu Dragomir jelent be, hogy ő csak a maga és nem a hunyadmegei párttagozat nevében beszélt. Hi pedig a kolozsvári professzor még el felejtkeznek erről, ugy bizonyára. Goga maga fog cáfolni, mert Goga nagyon jól tudja, hogy ki hivatott és jogosult a hunyadmegei tagozat nevében való megnyilatkozásokra.

Miért küldték haza a székely kereszteri tanítóképző internátusi növendékeit

A „Brasói Lapok” tekintetes Szerkesztőjének

Brasov.

Alulírottak, a Cristuri tanítóképző iskolatanácsának nevében kérjük a Te tekintetes Szerkesztőseget, hogy b. lapjuk f. é. 61. számában megjelent „Vonatra tette” egy internátus növendékeit az igazgató” című cikkre vonatkozó helyreigazító sorainkat, főleg a szülők helyes informálása céljából leközlölni sziveskedjenek:

1. A nevezett intézet mint állami hozzájárulás nélkül teljesen saját erejéből kell, hogy fenntartsa magát, hét tanárt az adminisztratív és szolgazemélyzetét fizesse. Nagy multja és mintaszerű felszerlése folytán még ebben a nehéz helyzetben is 220 tanulója van. Ezek a tanulók évente 8000 lejt kell fizessenek teljes ellátás és tanítás fejében, vagyis az egész ország területén a legkisebb taxát. Az iskola ma, március 14-én még ebből a minimális taxából is 600.000 lejnyi hátralékot nem tudott inkasszálni. Circa 120 szülő nemtörődomsége már-már veszélyeztette volna a kötelezőket pontosan teljesítő szülők gyermekeinek az ellátását is, és miután a hátralékos szülőket többbizben felszólította és február elsejével a primáriák útján is figyelmeztette a hátralékos dijak befizetésére, nem maradt más, mint a törvény rendelkezése szerint a tanárikar és iskolatanács határozata értelmében a nem fizető tanulókat hazaküldeni.

2. 70 tanuló utazott el, akik közül 20 a sorozás céljából ment haza.

3. Az intézet nem adott vakációt. A jelenlevő tanulóknak a tanórák rendszeren megtartatnak.

4. Ha a taxák hátralékának egy része is befolyna, a tanulók ellátása biztosítva lenne, annál is inkább, mert az iskola a saját gazdaságából kapja a húst, tojást és tejet, meg a zöldségfélét, úgy, hogy csak a gyarmatárukat vásárolja kívülről.

5. Arról, hogy az értesített szülők még a vasutjegy árát sem küldik el gyermekeiknek, az iskola vezetősége nem tehet.

6. A rádió is közölte, a napilapok is írták, hogy az utazó tanulókat, ha nincs jegyük, a CFR csak a rendeltetési állomáson szállítsa le, ahol felveszik a jegyzőkönyvet és a szülőkön utólag behajtják a jegy árát. Voltak eseteink, a mikor ezt a módot a vasut alkalmazta.

7. Annak bizonyítására, hogy az intézet működése ugy gazdasági, mint tanügyi szempontból kifogástalan és méltó az intézmény nagy multjához, bármikor rendelkezésére állunk itt a helyszínen minden jóindulatu érdeklődőknek.

Abban a reményben, hogy a Tek. Szerkesztőseget ebben az ügyben jó intenciók vezették és vezetnek, biztosan elvárjuk ezen rövid helyreigazítás közlését aminek reményében maradjunk tisztelttel.

Székelykeresztur, március 15.
Prof. Justin Salanțiu Prof. Joan Kiss
igazgató elnök. titkár.

MÁRCIUS 17.

A B C utasok részére

- A:** Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú „BRISTOL”-szállodában,
- B:** mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz ugy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.
- C:** Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fекvésétől függőleg — már napi 12 pengőért kaphatja.

Közgazdaság

MIT TARTALMAZ:

„A mezőgazdasági termelés organizálása és védelme” című új törvénytervezet

Jonescu Sişesti földművelésügyi miniszter új alapokra fekteti a mezőgazdasági termelést

AUTORIZÁCIÓHOZ KÖTIK A
MAGKERESKEDELMET.

— A törvénytervezetnek az a célja, hogy egységes növényfajtákat válogatódjanak ki a különböző időjárású és más adottságú országokra. Olyan típusok, amelyek a világ időjárásbeli kielégését, az állandóan fellépő növénybetegségeket és a vetés más ellenségeinek pusztításával szemben a legkiválóbban fel tudják venni a harcot. Ez az elv tette szükségessé, hogy

állami autorizációhoz köti az új törvénytervezet a magkereskedelmet.

A kereskedő autorizációjának elvesztésével lakol, ha nem azt a magot szállítja, amit a törvény kért.

A magkereskedőnek ez a kötelező garanciája a tervezet egyik legfontosabb vívmánya, amely alól csak a virágmagok képeznek kivételt.

Bizorú retorziókkal szabályozza a vetőmagok exportját is a tervezet.

REVIZIÓ ALÁ VETTEK AZ 1928.
ÉVI LEGELŐ-TÖRVÉNYT.

— A tervezet egyik fontos fejezete az 1928. évi ápr. 25-e óta érvényben levő legelőtörvény revíziója. Az említett törvény közeli legelőket és magántulajdont képező közös legelőket különböztet meg. Utóbbiak rendszerint oszthatatlanok és igen sok baj volt velük. Jonescu Sişesti tervezete megkönnyíti ezeket a jogi ügyeket és elősegíti legelő-egyesülések és szövetségek alakulását. Intézkedések történnek a legelők és füves területek feljavításának érdekében is.

A törvénytervezet ennél a fejezetenél szövege szerint a következőket is tartalmazza:

„Mindezen újításoknál a mezőgazdasági kamarák és gazdasági egyesületek véleményét vettük figyelembe, valamint különös tekintettel voltunk a kárpátokon túli egyesületek véleményére, figyelembe véve minden javaslatot, amit alaposan találtunk.”

„ROMÁNIA A VILÁG NEGYEDIK
SZŐLŐTERMELŐ ORSZÁGA.”

— A szőlőtermelés ügyében is óriási jelentőségű újításokat tartalmaz a tervezet. „Ma a világ negyedik szőlőtermelő országa Románia — mondja a tervezet — és ha a külföldön megkívánt elsőrangú minőségeket is sikerülne biztosítani, ismét kivívhatnók azt a helyet, amelyet a világpiacra a múltban betöltöttünk.”

— A madridi nemzetközi egyezményben Románia nem vehet részt, mert nem garantálhatja a megkívánt elnevezések állandó és azonos minőségi betartását. Hogy ez a jövőben ne fordulhasson elő, megrendszabályozták a venyigkereskedelmet és egységes alapon veszi fel az egész ország a harcot a filloxéra és más szőlőbetegségek ellen.

— Ami a gyümölcs termelést illeti, ugyanezekben a bajokban szenved ugyanazon buktatók miatt és ugyanabban az elbírálásban részesül a törvénytervezet paragrafusai kapcsán, mint a szőlő.

— Az egyes bortípusok minőségének és elnevezésének szigorú betartásáról több paragrafus intézkedik. A tisztességes borkereskedelem hathatós állami védelemben fog részesülni és nagyarányú állami segítséget kapnak a borszővetkezetek.

„NEMZETI CSAPASOK SOROZATA
ÉRŐSÍTŐ-ÉVRE A ROMÁNIAI
MEZŐGAZDASÁGOT.

— A törvénytervezet általános része felsorolja azokat a károkat, amiket az utóbbi évtizedekben Románia mezőgazdaságának növénybetegségek és rovarkárok miatt el kellett szenvednie.

Évente átlag 30 százalékos a kár, amit a betételek ezek az ellenségei okoznak, sőt bizonyos területeken eléri ezek a károk a 80–90–100 százalékos is.

— 1925-ben Prahova, Buzău, R. Sărat, Put-

na és Arad megyék szőlőtermése csaknem teljesen áldozatul esett a növénybetegségnek. Az 1923–24. években 60–70 százalékos kár érte a munténiai sikság cukorrépa termelését, 1926-ban különösen az erdélyi krumpli ültetvények szenvedtek nagyarányú, 40–50 százalékos kárt ugyanettől a betegségtől. Ugyanebben az évben a rozsdás lénnyegesen csökkentette a gabona fajsluját, holott a termés jó volt, 1927-ben az üszök közel 30 százalékos pusztítást okozott a Duna-menti sikság gabonáiban és megismétlődött ez a csapás 1928, 1929 és 1930-ban, amikor az üszök-invázió különösen erős volt. Észak-Bessarábiában egész szilvafa-erdőket tett tönkre egy elősdi és 1929-ben a hazai szilvatermés 70–100 százalékat pusztította el az orosz hernyó.

— Ezek ellen a nemzeti csapás erejével

ható károsodások ellen akarja megvédeni az országot az a nagyarányú tudományos apparátus, amelyet a szóban levő törvénytervezetben Jonescu Sişesti kivételes hatáskörrel ruház föl.

— A fazonos magvak termelőinek, a falkolatorajdonosoknak, valamint az olyan ültetvények és magvak kereskedőinek, akik szaporításra szánják cikkeiket, speciális autorizációt kell beszerezniük, amely retorzióképpen visszavonható. Tudományos ellenőrzésnek fogják alávetni az export-, import- és tranzit-magvakat, csemetéket és dugványokat is.

ÁLLAMI ELLENŐRZÉSNEK VETIK
ALÁ A MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
ÉS ESZKÖZÖK KERESKEDELMÉT IS.

— A tudományos szempontok döntő fon-

Tavaszi kampány küszöbén:

Le kell törni a cement- kartell árdiktatúráját!

Nagyobb arányú építkezésre volna kilátás, de a kartell nem megy le a cementárakkal és csak készpénzért árusít — Bukarestben több ezer építkezésre és tatarozásra adtak ki már is engedélyt

Közös front a cementkartell ellen

Bukarest, március 15.

Lassan elmúlik a tél, beköszönt a tavasz, meg lehet kezdeni az építkezéseket. A mai viszonyok között azt lehetne mondani, hogy az ipari válság és a nagyarányú munkanélküliség enyhítésére az építkezés mutatkozik a legcélszerűbb és leghatásosabb eszköznek. Bár a pénztelenség elég nagy, a pénzkrisis nem akar enyhülni, mégis bizonyos remény van arra, hogy különösen Bukarestben, de a nagy vidéki városokban is intenzívebb építkezés fog megindulni. Ezt a reményt abból merítik, hogy az ingatlanok jövedelmezősége a lakberek tagadhatatlan csökkenése ellenére, még mindig elég nagy. Különösen áll ez a fővárosra, ahol az ingatlanok és a lakások 80 százaléka régi, nem higiénikus s így az új modern épületekben könnyen és magasabb bérek mellett lehet a lakásokat értékesíteni.

Építészeti körökben erre a kampányra határozottan nagyobb lendületű építkezést remélnék, mert a bankbizalmi válság és az alacsony betéti kamat a takarékosági tőkét arra ösztönzi, hogy az értéktálló és 10–20 százalékos jövedelmező ingatlanbefektetést favorizálja. Ezt látszik igazolni az is, hogy Bukarestben például már eddig is több ezer építkezésre és tatarozásra adtak ki engedélyt.

A DRÁGA CEMENT

Egy nagyobb lendületű építkezés kétségtelenül alkalmas volna arra, hogy az ipari válságot és a munkanélküliséget lényegesen enyhítse. Az építkezés rengeteg iparágat foglalkoztat és a feldolgozott anyag 90 százaléka belföldi. Így mindenki kapaszkodik abba a válságmentő reménybe, amit az építkezések nyújtanak, csak hogy annak még más feltételei is vannak!

Elsősorban az építkezési anyagok olcsóbbítására.

Ezen a téren ugyanis az a helyzet, hogy mialatt az egyéb iparágak árai az utóbbi időben 30–40 százalékkal lementek, addig az építkezés legfontosabb

anyagának ára ugyszólván semmivel sem csökkent.

Nem lett olcsóbb a cement.

VILÁGPARTÁS FÜLÖTT

A belföldi cementkartell árpolitikájáról már sokszor írtunk súlyos kritikát, támadták a kartell az építkezésben érdekelt vállalkozók és rétegek is, de

a kormány mindaddig semmit sem tett a cement magas kartellárának letörésére.

Az építkezési anyagokat előállító gyárak és üzemek jelentékeny része lement az árakkal, csak a cementkartell nem, amely a nemzetközi kartell szolidaritásában bizva, valamint a magas védővám biztos barikádja mögött máig sem tartotta szükségesnek revízió alá venni árpolitikáját olyan értelemben, hogy azt a mai gazdasági viszonyokkal összhangba hozza. Ugy a nyersanyag árak, mint az előállítás költségei, valamint a munkabérek lényegesen lecsökkentek, aminek természetes következménye kellene legyen a cementárak mérséklése, de a kartell inkább lemond arról, hogy többet termeljen, de az árakkal nem megy le.

A cementkartell korlátolt termelési és eladási politikáját mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy vannak cementgyárak, amelyek kapacitásuk 25 százalékát sem termelik, mert nem fogják a drága cementet, de az árakat a kartell mégsem szállítja le.

A belföldi cementárak jóval fölülte állanak a világparitásnak és

nincs olyan ország, ahol a cement olyan drága volna, mint Romániában.

Egy vagon cement ára nálunk 20–22 ezer lej között variál, mely árat a kartell csak azáltal tudja tartani, hogy a külföldi cement behozatalát 12 ezer lejes vám teszi lehetetlenné és, hogy a kormány türi a kartell árdiktatúráját.

Hogy a cementkartell milyen önző és dus hasznot hajtó árpolitikát folytat, arra jellemző példaként hozható fel a bu-

tosságának keresztülvitele a gépkereskedelem és a mezőgazdasági eszközök piaca szempontjából is éreztetni fogja hatását.

— A mezőgazdasági kutató intézet mellett gépkísérleti állomást fognak berendezni és kötelezővé teszik, hogy valamennyi gépeladó beírja prospektusaiba az állomást.

Állami behozatali kedvezményt csak azokra a gépekre adnak, amelyekről a gépkísérleti állomás minden tekintetben kielégítő bizonyítványt állított ki. A külföldi gépekkel kereskedő cégeknek lerakatok felállítására kötelezi a tervezet, hogy

elejét vegyék egyes forgalomból kivont régi géptípusoknál annak, hogy a gazdák új gépet legyenek kénytelenek vásárolni, mert a régi típus kicserélésre váró részei „nem kaphatók”.

Amelyik gépkereskedő áruja nem váltja be a prospektusban ígért feltételeket és ezért a törvényszék elítélte, örök időre eltiltható mezőgazdasági gépek eladásától.

MEZŐRENDŐRI TESTÜLETET
LÉTESITENEK.

— Egész sorozat modern elvet juttat érvényre az állattenyésztés körül is a tervezet. A felső zootechnikai tanács tagjainak számát redukálja ugyan, de a praktikus intézményeknek egész sorát kelti ezzel szemben életre. Különösen a Pasteur-oltásokkal és a lótenyésztés hathatós előmozdításával foglalkozik alaposan a vonatkozó fejezet.

— Óriási jelentőségű vívmánya lesz az új törvénynek egy új intézmény, a mezőrendőrség bevezetése.

Ezen a téren a múltban országoszte a legnagyobb fejtelenség uralkodott.

— A Jonescu Sişesti-féle törvénytervezet utolsó fejezete a falvak szépítését illetőleg tartalmaz paragrafusokat és jelöl meg alapokat, amelyek a szépítési program kivételét anyagilag is lehetővé teszik.

Alföldy Pál a következő megjegyzéssel fejezte be szenzációs nyilatkozatát:

— Ha a kitűnően megszövegezett tervezet törvényerőre emelkedik és egy ugyanilyen magas színvonalú végrehajtási utasítás következik utána és ezt a végrehajtási utasítást végre is fogják hajtani, Jonescu Sişesti törvényével új korszak kezdődik Románia mezőgazdaságának életében.

Némegy Gábor.

kovinai Putna cementgyár. Ez a gyár nem tagja a cementkartellnek és 40 százalékkal olcsóbban árusította tavaly a cementet, de azért kitűnő rentabilitással és eredménnyel zárta évvégi mérlegét.

Könnyű elképzelni, hogy mit keres a cementkartell az 6 20–22 ezer lejes árai mellett akkor, amikor a kartellon kívüli gyár 12 ezer lejt adja a cementet s így is tisztességes haszonnal dolgozik.

A cementkartell, amikor szeméret vetik, hogy visszaél a magas vám által kreált helyzettel, rendszerint azzal szokott érvelni, hogy a cement költsége az építkezés összes költségeinek csak egy kis részét teszi ki s így az építkezésben nem drágítja meg az építkezést. Ezzel szemben az igazság az, hogy

a cement az építkezés összes költségeinek 10 százaléka

s ha csak 30 százalékkal mérsékelné a kartell az árakat, amit minden megerősítés nélkül megtehetne, úgy az építkezés összköltsége legalább 3 százalékkal csökkenne, ami elég jelentékeny volna.

EGYSÉGES FRONT A KARTELL ELLEN

A kartell erre a kampányra megint nem szándékszik leszállítani a cementárakat, ellenkezőleg, az eladási feltételek megszigorításával tovább rontott a helyzeten. A kartell nemrégiben körlevelet intézett a cementkereskedőkhöz és építésszekhez, melyben közölte, hogy

az eddigi 90 napos hitelt megszünteti s ezentúl csak készpénz, vagy utánvételezés mellett szállít cementet.

A körlevél szerint az árak készpénzeladás mellett is ugyanazok, mint a 90 napos kamatmentes hitelnél voltak.

A kartell körlevele érthető megütöztetést keltett az építésszek és építkezési vállalkozók körében, mert az a tény, hogy a kartell csak készpénzért hajlandó cementet eladni, azt is csak az eddigi magas áron, még jobban megnehezíti az építkezést, amelyre pedig nagy szükség volna, mert egyedüli lehetőség ez arra, hogy az alélt gazdasági életbe egy kis fel-lendülést hozzon.

A kartell újabb tulkapása ellen, amint értesülünk, a mérnöki egyesület, az építésszek és az építőmesterek ipartestülete újabb akciót indítanak, erősen követelik, hogy a kormány már most a tavaszi szezon megindulása előtt törje le a cementkartell árdiktatúráját.

mert ha ez meg nem történik és a kormány továbbra is kiszolgáltatja a kartellnak az építési érdekeket, alighanem elhervadnak az építkezésekhez fűzött remények.

Vajjon letöri-e?

(P.)

B. L. 9. OLDAL

Szerkesztői üzenetek

Juillana. Kívánságát annak idején közöljük az illetőkkel, de többet nem tudunk az ügyről. Legjobb volna, ha valakinek a régiék közül, esetleg sepsiszentgyörgyiek támogatásával, közvetlenül írna.

Orgonapírág. A megmosott és még nedves kezét kenje be glicerinnel, aztán meg tejszínnel.

K. Rózsai, Bukarest. Múltánoljuk átszellemlésüket az ügy védelmében, de egy baj van: félreértette a cikket.

Gilvaci. Több helyen is működött, (Temesvár, Bukarest), de aztán betiltották.

M. R., előfizető. Érettségi, kereskedelmi iskolák, művészeti és technikai akadémiák végzése. Az iparostanonciskolai végzettség is.

Némény Gábor. Tudatjuk, hogy Segesváron elvesztett okmányait Braniste Mária urhölgy (Str. Libertatei No. 30), megtalálta, örzi és olyan kedves és szíves volt, hogy ezt velünk tudatta, hogy önnel közöljük.

V. Z. Bukarest. Ön Budapesten született, anyja, apja a mai jugoszláv területek származnak, de Budapesten halt meg, ön 1918-ban a Bánáthban tartózkodott, 1920-25-ig Amerikában élt, 1925-ben visszakerült Romániába s ezek után azt kérde, milyen állampolgár ön, mert romának nem ismerik el? Mi Magyarországnak itélünk ön, tehát érdeklődjük a bukaresti magyar követségen.

15237 sz. előfizető. Megszavazták s rövidesen meg kell jelennie a hivatalos lapban is.

M. Károly. Egyszerre forduljon a budapesti államrendőrség utlevél-osztályához és a bukaresti vagy kolozsvári magyar konzulátushoz. Az előbbi címe: Str.

Boteanu 6, a Kolozsvárté Calea Moşilor No. 3.

H. I. Csátoszeg. Az eddig ismert szöveg szerint nem esnek konverzió alá? Még nem lehet tudni a megjelenés helyéről. Bizonyára több helyen, majd hirdetni fogják.

Társelőfizető. 1. Nincs semmi akadály, hogy testvére azt a hetilapot önnök akár mint friss számot is megküldje, mivel az a lap állandóan jár Romániába. 2. Annak, hogy a Panama-csatornában a hajó a víz színe fölé emelkedik, a víz megduzzasztása az oka. 3. Nyujak-nak ejtik.

S. K. Nagyszeben. Az érdekes hírt (Fizetek főr) egy angol lapból vettük át s így a feltaláló nevét nem tudjuk.

Joghallgató. 1. Kilóért akár rádió, akár rádióalkatrész, 80 lej a vám. 2. Erkölcsei bizonyítvány, ügyességi bizonyítvány, állampolgársági, a kellően felbolygott kérvény városokban a rendőrséghez, községekben a járási főszolgabíróhoz adandó be. A díjak helyenkint különböznek. 3. Ha testileg alkalmas, s az illető ezredparancsnokság, ahová kérést, elfogadják.

M. P. Csenedőrtisztviszti iskola tudunkkal Nagyváradon és Bukarestben van. Csak olyanokat vesznek be, akik a hadseregben szolgálnak, s onnan jelentkeznek. Ma már tán négy középiskola elvégzését is megkövetelik.

H. B. Cikkét, melyben a munkaidő leállításával és az eredeti kereset biztosításával akarja a munkanélkülséget megszüntetni, nem közölhetjük. Amit ön gyöngye írásban javasol, azt számos üzemből már rég csinálják, s mégis rengeteg a munkanélküli.

H. E. Sajnáljuk, de a vasárnapi eseményről küldött tudósítása csak pénteken érkezett, s így már nem lehetett közölni.

N. Emma. Igen, megkaptuk a második levelét is, s erre megíztünk s most megismételtük, hogy több mondanivalónk nincs, mint amit levelében adott válaszként írtunk. Csodáljuk, hogy Nagysád, aki olyan értelmes és intelligens nő, nem értette meg a levelünket. Abban világosan megírtuk, hogy ne csüggedjen el, s ne féljen az egyedüllétől, mert könyv, munka, természet, kárpótolják.

F. Udvarhely. A kéziratot, mely nem volt közölhető, már nincs módunkban visszaküldeni.

Tápolból. Versei rosszak, Ellenben be- küldött fotográfiája jó. Mi nem tudnánk ilyen jó képet vágni ezekhez a rossz versekhez. Az illető hölgy Studio Budapest címen megkapja a levelét. Greta Garbo és a másik címe: Hollywood. Németül írhat, magyarul nem.

51047 sz. előfizető. Minden fajta fegyver tartására engedély kell. Az engedély összege nem nagy, fegyverek és helyek szerint különböző a díj. A rendőrségen (város), vagy a főszolgabíróságon (község) megmondják.

Most jelent meg!

Az Ügyvédi Kar szervezéséről szóló

TÖRVÉNY

MAGYAR FORDÍTÁSA

az eredeti román szöveggel együtt. ÁRA 80 lej.

Vidékre portóval 90, utánvétellel 100 lej Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a forrón szeretett férj, apa, sógor, testvér és rokon

Jakobi Dávid

kereskedő

35 éves korában f. hó 15-én reggel 1/2 5-kor hosszas szenvedés után Hosszúaluban elhunyt.

Temetése f. hó 16-án d. u. 3 órakor lesz a brassói neológ. izr. temető halottasházából.

Drága halottunk Isten veled. A gyászoló család.

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió technika szépségeibe, élvezetes, világos és szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szellemes párbeszédeteket, az igazán tökéletesen érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egyszerűségű és humorú rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen. Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Napu-utca 56—58, az udvarban.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag befűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

A legértékesebb és legfinomabb CERNAHARISNYÁKAT. KIRÁNDULÓ GYAPJUSTUCNIKAT, GYERMEKHARISNYÁKAT készítenek, vastag harisnyák fejleését vállalkoz. Brassó, Str. Dr. Babeş 6., földszint. Új kórházzal szemben. 17115.

Hálószoza és egy jó asztal eladó. Cim Sager, Bukarest, Str. Silvestru 9. Megtekinthető 2-4 óráig. 17208.

Üveges hintó, kiállítási darab eladó. Szöllősi Samuánál, Odorheiu. 17207.

Figyelem Baromfitenyésztők! Olcsón eladó egy keltező 200 tojás részére, fűthető műanyagával. Cim 17206. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

1200 négyzetméteres üres telep, forgalmas helyen, fátelnek kiadó. Zajzoni uton. Értekezni: Kocsis, Brassó, Honvéd-u. 6. 17205.

PEKINGI KACSA TOJÁS és LEHORN tojás kapható Arbor baromfi udvarban, Brassó, Hosszu-u. 155 szám alatt. 17209.

Lakás

Keresek szoba konyhát április 1. vagy 15-re. Cim 17205 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

B. L. Felelősszerkesztő Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsóféhérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barna- tju 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalariilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Torda-Aranyos, Marostorda- és Kiskülföldmegyékre kerületi megbízott (Borás Ernő) Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Benjamin Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53. Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szegedváry László). — Szatmár: Csokonai-utca 10. (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilágysomlyó: (Heller Ernő). — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyék (Némény Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénés József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak valamint minden helyi és külföldi hirdetőiroda. Részletes tájékoztató a kiadóhivatalokban.

Vegyes

Egyedülálló urinó keres kis lakást április 1-re. Cim 17202 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Kopaszsgót benőveszt, hajhullást megszüntet. Ajánlott választékosan címmel „díjtalan” jellegű a brassói kiadóhivatal továbbít. 17204.

ERMIHALYFALVAN, ha jól és olcsón akar étekezni, keresse a Kispipa-vendéglőt. 17200.

Könyvek

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet. Gombatermesztés otthon, Kis Természet-búvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó. Növény megfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényről, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyes, Vidám bűvészet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkelajták, Kosárfonás, Egy lámpás rádióvevő, Fotográfia, Matematika kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régi pénz gyűjtés, Népművészeti gyűjtés. A mikroszkópium csodás világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegeken előre beküldeni plusz 10 lej portóköltiségre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

CROKER REGÉNYEI kötetként csak 35 lej. A falu szépe, A guruló kő, Jogos büszkeség, A kevély Katalin, Lismoyle, A másik, Női diplomata, A szép Neville kisasszony, A vándor madár, Váratlanul. — BENICZKYNE BAJZA LENKE regényei szintén csak 35 lej kötetként. Az átültetett virág, Családi hagyomány, A házasság titka, Hercegi korona, Nyomavészett, Rang és pénz, A hegyes tündére. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötte 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24 ezer címszó tartalmaz. Román-Magyar rész 80.— II. Magyar-Román rész 80.— A két rész együtt kötte egész vászon kötésben 180.— lej; diszes félbőrös kötésben 240.— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a

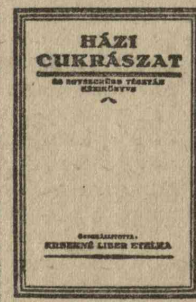
BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása. több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötte 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tésztáskönyv. többszáz recepttel Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túrós csuszától a legfinomabb torták, krémek és parfiak készítéséhez. Összeállította Krékéné Liber Etelka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Ujítsa meg lejárt előfizetését, hogy a lapot fennakadás nélkül küldhessük!

Siessen jelentkezni! az Európa utazási irodánál Brassó, Korona-szálló a budapesti társas utazásra

Indulás május 5-én. — Részvételi díj 3 részletben fizetendő. Jelentkezni lehet az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségénél is BRASSÓ és minden Európa menetjegyi irodában.